

VIATA INDUSTRIALA

IPARI ÉLET

REVISTA LUNAR PENTRU APARAREA TUTUROR INTERESELER INDUSTRIALE
 ÁLTALÁNOS IPARI ÉRDEKEKET SZOLGÁLÓ KÖZGAZDASÁGI HAVI FOLYÓIRAT

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pentru mici industriași... 160.—

Pentru orice societăți,
 bănci, mari întreprinderi,

pe un an.....1000.—

ExemplarulLei 15.—

Redactor responsabil și proprietar:

ÁRPAD KÖRÖSI ÁRPAD

felelős szerkesztő és laptulajdonos

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Iparosoknak 1 évre160.—

Bankok, részvénytársasá-
 gok, gyárak és nagykeres-

kedőknek.....1000.—

Egyes szám ára15 lei

Redacția și administrația - Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Strada Regina Maria 11.

REPARATURI ȘI RENOVĂRI DE
 TOATE FELURILE DE MAȘINI
 GRAFICE

Reparaturi de mașini din cele
 mai precise și fine

Confecționare de piese
 de mașini

Confecționare de mașini noi
 după desemn sau modele
 de mașini

Confecționare, reparare și
 montare de mașini mai simple

Reparaturi de motor cu
 benzină, ulei brut și Diesel

Reparaturi de mașini de
 agricultură și de industrie
 de moară

Efectuare precisă și fină
 garantată

MINDENNEMŰ GRAFIKAI GÉPEK
 SZAKSZERŰ JAVÍTÁSA

Finom preciz gépek javítása,
 szerelése

Új géprészek előállítása

Új gépek gyártása rajzok
 vagy minta-gép után

Egyszerűbb kivitelű gépek
 javítása, szerelése, gyártása

Benzin-, nyersolaj- és
 Diesel-motorok javítása

Mindenfajta gazdasági és
 malomipari gépek

legmegbízhatóbb szakszerű
 javítása

Megbízható, pontos,
 kifogástalan munka

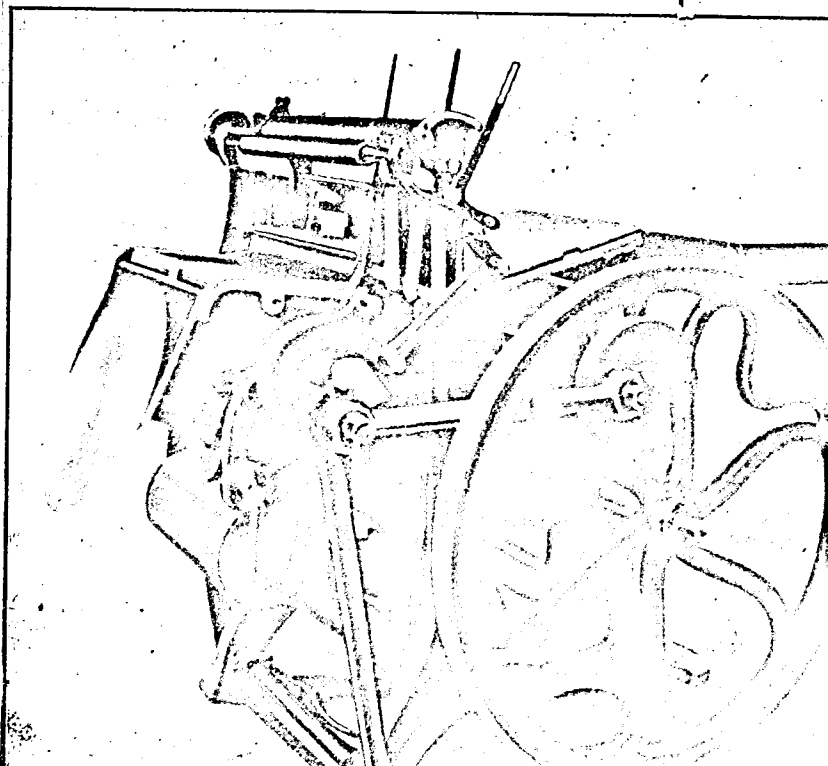
I P O

PRIMUL ATELIER DE REPARAȚIE
 DE MAȘINI GRAFICE DIN ROMÂNIA

ELSŐ ROMÂNIAI GRAFIKAI GÉP-
 JAVÍTÓ MŰHELY

CLUJ, CALEA MARECHAL FOCH 99

Proprietar CONRAD SCHÄCHTER tulajdonos

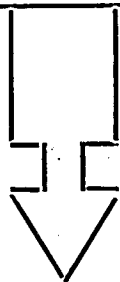
MAGAZIN DE MAȘINI DE CUSUT ȘI BICICLETE, ATE-
LIER DE RERAPAT. REPREZENTANȚA PENTRU JUDE-
ȚUL MUREȘ ȘI CIUC MASINELOR DE CUSUT PFAFF

VARRÓGÉPEK ÉS KERÉKPÁROK EZEK ALKATRÉSZEI-
JUTÁNYOSAN KAPHATÓK. JAVÍTÓ MŰHELY PFAFF
VARRÓGÉPEK KÉPVISELETE MAROS ÉS CSÍK-MEGYÉRE

GROHS ELENA

TÂRGU-MUREȘ, STRADA CĂLĂRAȘILOR No. 19

TECHNICA

INTREPRINDERE DE APADUCT ȘI ELECTRICA
VIZVEZETÉK- ÉS VILLANYSZERELÉSI VÁLLALAT
BOBINAREA MOTOARELOR - MOTOR TEKERCSELÉS

CLUJ, CALEA MAREGHAL FOCH 36

CASA GRAFICA

DEPOZIT DE MAȘINI ȘI DE ARTICOLE GRAFICE

CLUJ

STR. MEMORANDULUI 10.
TELEFON 24-78.

VIATA INDUSTRIALA IPARI VIATA

REVISTA LUNARA PENTRU APARAREA TUTUROR INTERESELOR INDUSTRIALE
ÁLTALÁNOS IPARI ÉRDEKEKET SZOLGÁLÓ KÖZGAZDASÁGI HAVI FOLYÓIRAT

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pentru mici industrii... 160.—
Pentru orice societăți,
bănci, mari întreprinderi,
pe un an.....1000.—
ExemplarulLei 15.—

Redactor responsabil și proprietar:

ARPAD KŐRÖSI ÁRPAD

felelős szerkesztő és laptulajdonos

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Iparosoknak 1 évré160.—
Bankok, részvénytársasá-
gok, gyárak és nagykeres-
kedőknek.....1000.—
Egyes szám ára15 lei

Redacția și administrația - Szerkesztőség és kladóhivatal: Cluj, Strada Regina Maria 11.

Ideia unității industriale

incolțeste în sufletul a tot mai mulți meseriași și conducători și cu mare părere de bine putem constata că numărul acelora, cari își dau seama că soarta micilor industrii se poate ameliora numai prin crearea unității industriale, crește pe zi ce trece.

Conducătorii mai multor grupări industriale ni s'au adresat nouă să luăm asupra noastră sarcina de a activa în vederea unirii într'o vastă organizație meșteșugărească a tuturor grupărilor industriale azi existente. Din partea noastră, noi ne angajăm cu plăcere să îndeplinim rolul de mijlocitori între conducătorii diferitelor grupări, dar efectuarea unirii urmează să o înfaptuiască cei chemați a reprezenta diferitele grupări.

În conformitate cu însărcinarea, care ni s'a dat, apelăm azi la simțul de solidaritate al conducătorilor de organizații, să între în tratative cu conducătorii celorlalte grupări industriale, ca armonizându-și ideile să poată cât mai de grabă convoca parlamentul industriștilor la Cluj, ori în alt oraș ușor accesibil pentru meseriași din toate regiunile țării, cu care ocazie să se stabilească însăfârșit acel drum, pe care trebuie să meargă meseriași din toate branșele pentru a eși din nefasta situație de azi.

Conducătorilor meseriașilor din Cluj le revine un rol greu și de mare răspundere, căci ei trebuie să ia inițiative în această direcție, dar suntem convinși că cu toții vor înțelege decisivă importanța a acestui rol și sperăm că nici un conducător conștient de răspunderea postului, pe care-l ocupă, nu va lipsi dela datorie.

Când apelăm la conducătorii micilor industrii să facă primii pași pentru crearea unității industriale îi chemăm totodată și pe toți micii industriși ca — în cazul dacă au ceva planuri, propuneri, inițiative etc. să le trimită cât mai urgent Radacției noastre pentru publicare, ca cele demne de viață să poată fi utilizate cu ocazia marelui adunări a meseriașilor.

Totodată facem apel și la toate ziarele din țară să se ocupe cât mai intensiv cu problemele meseriașilor.

Az ipari egység

nemes gondolatát átvették az ország józanul gondolkozó iparosai és vezetői; ma már napról-napra több és több azoknak a száma, akik belátták, hogy az iparos társadalom mai siralmas helyzetén csakis úgy segíthetnek, ha megteremtik az egységet és az összes ipari szervezetek egymás mellett haladnak a kijelölt úton.

Több iparos vezető lapunkat kérte fel, hogy vállalja a közvetítő szerepet a különböző ipari csoportok vezetői között, az egység megteremtése érdekében. A feladat egyáltalán nem nevezhető könnyűnek. Magunk részéről csupán a közvetítést vállaljuk, míg a gyakorlati megoldást rá bizzuk az arra hivatottakra.

Megbízatusunk értelmében ezúton hívjuk fel a cluji iparosok összes vezetőit, hogy az egység megteremtése érdekében tegyék meg az első lépéseket, vegyék fel az összeköttetést a különböző városok iparos vezetőivel, kölcsönösen cseréljék ki gondolataikat és azok összehangolása után hívják össze az iparosság parlamentjét, akár Clujon, akár más központi fekvésű, könnyen megközelíthető városban, ahol az összes vezetők bevonásával határozzák meg azt az utat, amelyen a romániai iparosságnak haladnia kell.

A kezdeményezés nehéz, felelősségteljes feladatot ró a cluji iparos vezetőkre, de hisszük, hogy valamennyien megértik a sürgős parancsot, amely komoly hivatást ró rájuk; reméljük, hogy ezen nemes szerepet kivétel nélkül valamennyien elvállalják és feladatukat közmegelégedésre fogják végezni.

Midőn a kezdeményező lépések megtételére felkérjük a vezetőket, felhívást intézünk iparos társainkhoz is, hogy az egység megteremtésével kapcsolatos elképzeléseiket, gondolataikat, hozzászólás formájában juttassák el szerkesztőségünkhöz, hogy azokat lapunk hasábjain közölve — ha arra érdemesek — felhasználhassák a későbbi tárgyalások során.

Felhívjuk a napi lapok figyelmét ennek az ügynek a fontosságára és kérjük, hogy intenzívebben foglalkozzon a kérdéssel.

Din viața internă a grupărilor industriale

Membrii diferitelor grupări industriale sunt în ultima vreme desbinați de către activitatea destructivă a unor indivizi, cari fac tot posibilul ca unitatea organizațiilor meșteșugărești să fie conturbată. Lipsa de solidaritate este o veche boală a organizațiilor industriale, căci totdeauna se găsesc indivizi fără nici un fel de scrupul moral, cari își pun ca țintă distrugerea oricărei activități bazate pe cooperarea frățească a meseriașilor.

În trecut, când organizațiile meșteșugărești nu aveau caracter economic, această pacoste nu era atât de sensibilă, deoarece organizațiile erau mai tari și puteau să elimine mai ușor elementele destructive, cari tindeau să le distrugă. Azi însă, când fiecare meseriaș simte pe spinarea sa proprie greutatea doleanțelor, când deci ar fi nevoie neapărată de o acțiune comună a tuturor membrilor, aceste elemente pot dăuna mult unității de branșă.

Dacă vom cerceta diferitele grupări economice, vom putea constata că în primul rând aceia duc politică fracționistă, cari din oarecari motive nu rolează în lista de conducere. Aceștia, dând la o parte interesele colective ale branșei, lucrează din răspuțeri pentru a distruge unitatea organizației și fac tot ce le stă în putință pentru a demonstra, cum că și ei există.

Fiecare meseriaș cinstit trebuie să se ferească să nu fie îndus în eroare de către acești indivizi. Dând la o parte tendințele fracționiste, fiecare meseriaș trebuie să lupte pentru o și mai mare solidarizare a meseriașilor, pentru ca grupările azi existente să fie unite într-o vastă organizație, care să fie în stare să lupte pentru crearea unei situații mai sănătoase tuturor branșelor industriale.

Să nu meargă nimeni la adunări cu tendința de a înjura conducerea. Toți membrii trebuie să se intereseze de ordinea de zi și să ia cuvântul numai, dacă au ceva de spus. Toți trebuie să tindă să pro-

pună planuri sănătoase, cari îi priesc și lor, dar și colectivității. Un membru conștient e dator să-i lumineze și pe ceilalți membrii despre aceasta.

Să deșteptăm în colegii noștri interesul față de problemele actuale. Să-i luminăm pe colegii, cari critizează pe toată lumea, cumcă nu ei sunt singurii oameni cinstiți.

Dacă cineva nu este ales președinte, sau conducător nu trebuie numaidecât să înființeze o altă organizație, în care să aibă dânsul rol conducător. Poate folosi și mai bine intereselor de branșă, dacă este un membru activ.

Fiecare membru trebuie să se intereseze de toate problemele actuale ale branșei sale, căci niciodată nu poate ști, când îi vor folosi aceste cunoștințe.

Dacă cineva este ales conducător al unei organizații, nu trebuie numaidecât să devină nici mai grav, nici mai mândru și nu e permis să disprețuiască acea clasă, din care s'a »ridicat«. Să nu pretindă

ȘTEFAN

BÁNYAI

ISTVÁN

LÁCÁTUŠ — LAKATOS

CLUJ

STR. EPISCOP N. IVAN 2.

TELEFON 22-36

Simon Lajos

mechanikus

kerékpár és varrógép javító műhely

Cluj

Regina Maria 6. hátul az udvarban

Albert Mészáros

Pielărie — Bőrkereskedése

Cluj, Str. Regina Maria 12.

dela nimeni admirație, căci va primi numai ură și dispreț.

Dacă conducerea nu-și dă contribuția, când un membru vrea să dobândească oarecari avantajii, să nu-și închipuie numaidecât că nu există oameni cinstiți și utilizabili.

Un membru conducător nu trebuie să-i privească pe ceilalți membrii ca pe servitorii săi, căci de fapt el trebuie să fie servitorul masei, a cărei dorinți trebuie să le îndeplinească cu ajutorul mijloacelor, cari îi sunt la dispoziție.

Un conducător nu e numaidecât și cel mai cuminte om dintre colegii săi. Calitatea de conducător nu l-a făcut pe nimeni mai cuminte, decât era. Deaceia conducătorii trebuie să sprijine orice plan sănătos, chiar dacă n'a fost propus chiar de dânsii.

Dacă cineva e mai bogat, decât colegii săi, nu înseamnă că dânsul trebuie să fie ales conducătorul organizației.

CZINK ruhákat vegyileg **fest, tisztít,** olcsón, gyorsan, szépen **CLUJ** Tel. 10-35.

Az ipari csoportok belső életéből...

Egységbontók hátmögötti munkái vernek éket a legtöbb ipari csoport tagjai között és igyekeznek az egyesület működését főlkük telhetően elgáncsolni. A széthuzás és a pártoskodás régi betegsége az iparosok táborának, s minden egyesületben akadnak olyanok, akik megkapták ezt a súlyos kórt s betegségükben felelőtlenül minden lépésükkel arra törekednek, hogy főlkük telhetően ártsanak a köznek.

Régebben, midőn az ipari szervezetek nem bírtak gazdasági jeleggel, nem volt annyira érezhető ez a beteges tünet, jobban mondván az egyes alakulatok könnyebben meg birkózhattak az egységbontók akciójával, ma azonban midőn az ország minden egyes iparosa egyformán érzi a sérelmeket, egyformán nyög a terhek alatt, közös alapon kell védekezzen érdekei megvédéséért, mert az egységbontó törekvéseket nagyon drágán fizetheti meg.

Ha körültekintünk bármelyik ipari csoportban vagy alakulatban s közeletről vizsgáljuk az egységbontókat, majdnem minden esetben azt találjuk, hogy ezt a súlyos betegséget főleg olyanok kapták meg, akik vagy kimaradtak a vezetőségi névsorból, vagy pedig kisebb szerephez jutottak, mint amilyenre előzetesen számítottak. Ezek aztán mellőzve az iparos—közérdekeket egyéni vállalkozásokba kezdenek s személyi híuságaik kielégítése végett hajlandók mindent kockára tenni s tüzzel-vassal megakadályozni egyesületük működését, csak azért hogy megmutathassák, hogy ők is léteznek, őket is észre kell venni.

A józan gondolkozású iparos, bármilyen alakulatnak a tagja, nem szabad félrevezettesse magát ezekkel az egységbontókkal. Mindenkinek kötelessége az ilyen irányú törekvéseket s az újabb szétagoltóságok helyett a meglévő egyesületeket is összevonn, hogy egy ha-

lalmas egészként képviselhesék az ország iparosainak érdekeit.

Gyűlésre ne azzal a szándékkal menj, hogy leszeded a vezetőség-ről a szentelt vizet. A tárgysorozat érdekeljen és ahhoz okosan szólj hozzá, ha tudsz. Jőjj egészséges ötletekkel, ami neked és az összeségnek a javára válik. Értelmetlen kollegádat világosítsd fel, hogy ne csak a saját, hanem a köz ügyeivel is törődjön.

Keltd fel iparos társad érdeklődését a napi sérelmek és mozgalmak iránt.

Nem okvetlenül szükséges új szervezetet, vagy egyesületet alapítani azért, mert nem téged választottak be elnöknek vagy vezetőnek.

Jegyezd meg magadnak, hogy minden szakmai kérdés kell érdekeljen, mert soha se tudod, hogy mikor és hol, miben lehet majd hasznod belőle.

A legszebb kivitelű ruhák készülnek leszállított árak mellett
A legújabb őszi szövet újdonságok megérkeztek raktárunkba

Herskovits
testvérek uriszabóságába
CLUJ Str. Vlahuța 2.

G. B. L.

selyemharisnya és habselyem-felhérnemű

elegáns, tartós

Kizárólag ezt kérje!

Kapható minden jobb üzletben

Ha valamely tisztségre emelt, rátermettséged és a közbizalom, ez nem azt jelenti, hogy eddigi mivoltodat kiforgasd.

Bizalmi állásodban ne légy dőlyfős és ne nézd le azt az osztályt, amelynek hátán „kinőtted” magad.

Ne várj és ne követelj magadnak tömegimádatot, mert undort és megvetést kapsz helyette.

Ha vezető szerepet kaptál és vállaltál, azért még sorstársaid nem szolgálid, ellenkezőleg, te légy a tömeg szolgálja, amelynek kívánságait a kezvedbe adott lehetőségekkel kell teljesítened.

Nem mindig te vagy a legokosabb, a tisztségeddel nem nyertél több tudást.

A mások egészséges ötletét ne gáncsold el a kivitel előtt, azért mert nem te találd fel azokat.

Ha anyagilag jobban állsz, mint sorstársaid, ez még nem jelenti azt, hogy feltétlenül vezető szerephez kell jussál.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

T. GY. FLORESTI. Cikkét mostani számunkban közöltük. A másik dolgot abban a formában nem közölhetjük. Hirdetesként leadtuk. Következő számban is keressen fel bennünket írásával.

S. M. TG.-MUREȘ. A könyvvezetés kérdésében szeptember 15-én döntenek. Addig határozott választ levelére nem adhatunk.

K. S. HUEDIN. Levelét átadtuk a kérdéses szakmai csoportnak. Azóta biztosan kapott választ is.

S. L. POIANA. Levelezőlapja értelmében lapunkat megindítottuk és kérésére postautalványt is mellékelünk. Szíveskedjen az utalványt felhasználni.

P. V. SIGHET. Fenti üzenet Önnek is szól.

Keresünk:

1 drb. Galvandynamót 12 Volt, 100—150 amperig.

Cím a kiadóhivatalban,

**A GÉPET
OLAJOZNI**

**KELL, HOGY JÓL MŰKÖDJÖN, ILYEN GÉP AZ EMBER IS
IGYUNK SÓRT
FAJBOROKAT**

CORVIN-BOROZÓBAN

A KEDÉLYÜNK ÉS MUNKAKEDVÜNK FRISS MARAD!!!

STR. REG. MARIA 11.

Observații referitoare la chestiunea clandestiniștilor

În nr.-ul întâi al »Vieții Industriale« a apărut un articol despre chestiunea meseriașilor clandestini. Am primit referitor la acest articol rândurile de mai jos, pe cari le publicăm fără nici un comentariu.

Chestiunea meseriașilor clandestini nu poate fi rezolvată prin paragrafe, nici prin decrete. Nici chiar controlul făcut de patru ori pe săptămână nu a adus rezultatul așteptat.

Cea mai simplă metodă de nimicire a clandestinismului ar fi, dacă statul ar avea grijă ca micii industriași să aibă de lucru. În acest caz, adică dacă ar exista destule posibilități de muncă, și chestiunea clandestinismului s'ar rezolva.

Dar și pâna atunci ar fi bine dacă membrii comisiilor de control ar avea drepturi mai multe. Membrii

Comisiilor ar trebui apoi puși să jure că nu vor face nici un fel de excepție, nici chiar față de rudele lor. Întrucât un membru oarecare nu și-ar ține jurământul să fie dat în judecată pentru sperjur.

În caz de flagrant delict comisia de control ar trebui să aibă dreptul de a confisca și unelte de muncă ale celor surprinși că lucrează în clandestin.

Dacă cineva ar vrea să facă ceva pe seama sa, ar trebui obligat să plătească o anumită taxă. Pe chitanța acestei taxe ar trebui să se specifice exact timpul, când se va face lucrarea.

În cazul acesta chiar dacă nu s'ar sista complet clandestinismul, e verosimil că numărul meseriașilor clandestini s'ar micșora simțitor.

Az orvosi bizonyítvány feltünteteti a munkaképtelenség százalékát s ennek alapján állapítják meg az illető rokkantsági járulékát. Ez a járulék az 5-ik osztályu tagok részére, 100%-os munkaképtelenség esetén heti 420 lej, napi 60 lej, vagy havi 1680 lej.

Azok az erdélyi és bánági kisiparosok akik elérték a 65 évet s 200 héten keresztül rendszeren fizették illetékeiket, nyújtsanak be kérvényt a Betegsegélyzőhöz, amelyben kérik munkaképtelenségük megállapítását. Ha a helyi Betegsegélyző a kérvényt visszautasítaná éljenek törvényes jogaikkal s a végzést a központi pénztárhoz felbbezze meg, ahol a törvény értelmében meg kell itéljék jogos követeléseiket.

Valer Seredan

A pékek csak az általuk forgalomba hozott kenyerekre kötelesek bélyeget tenni

A kolozsvári tábla III. szekciója ítéletileg kimondotta, hogy a pékek csak az általuk forgalomba hozott kenyerekre kötelesek kenyérbélyeget (timbru agricol) tenni, míg ez a kötelezettségük a magánosok számára sült kenyereknél nem áll fenn.

Hozzászólás a kontár-kérdéshez

Az »Ipari Élet« első számában megjelent kontárkérdéssel kapcsolatban kaptuk az alábbi sorokat, amelyet minden külön megjegyzés nélkül közlünk:

A kontár kérdés paragrafusokkal vagy rendelettel nem oldható meg. Az a megoldás, hogy hetenként négyszer ellenőrzést gyakorolnak, nem hozza meg a kívánt eredményt.

A kontár-kérdés legegyszerűbb leküzdési módja az volna, ha az állam gondoskodna, hogy közmunkákkal és munkalehetőséggel a kisipar állandóan foglalkoztatva legyen. Ebben az esetben ha megfelelő munkaalkalom van, a kontár-kérdés magától megszűnik.

Addig is azonban, amíg csak a rajtaütésszerű razziákkal védekezhetünk a kontárok ellen, a bizottságok tagjait nagyobb jogkörrel kell felruházni.

A bizottság tagjai megválasztásuk alkalmával esküt tegyenek, hogy pártatlanul végzik hivatásukat az esetleges rokonokkal és ismerősökkel szemben is. Amennyiben esküjét a bizottsági tag nem tartaná be, úgy bíróság elé állítandó.

Tettenérés esetén a bizottság jogosítva legyen a szerszámok elkozbzására is.

Ha valaki saját magának akar valamit iparszerűleg előállítani, úgy előzetesen bizonyos díjat fizessen

be, mint például a kisüstös szeszfőzés. A díj lefizetését igazoló nyugtában fel legyen tüntetve, hogy a munka melyik napon végződő s csak a feltüntetett időn belül legyen érvényes.

Ilyen alapon, ha véglegesen nem is szüntethető meg a kontárkérdés, de minden valószínűség szerint a kontárokszám jelentősen csökkenne.

Torkos György
Florești

Hogyan részesülhetnek nyugdíjban az erdélyi és bánági kisiparosok?

A társadalombiztosítási törvény ahhoz, hogy a biztosított nyugdíjat kaphasson 1200 heti (23 év és egy havi) befizetést ír elő. Mivel az erdélyi és bánági iparosok csak 1933. Áprilisától tagjai a pénztárnak még nem fizettek 1200 heti illetéket, tehát nem részesülhetnek még nyugdíjban mint a 65 éves ókirálysági társaik, akik havi 600 lej nyugdíjat élveznek havonta.

Az erdélyi, bánági és bukovinai kisiparosok nyugdíj helyett rokkantsági segélyt kaphatnak, ha legalább 200 héten keresztül fizették az illetéket s bármilyen oknál fogva munkaképtelenné váltak, amely tény a pénztári-orvos hivatalosan igazol.

Figyelem!

Ha akar jó, olcsó és tartós munkát, úgy keresse fel

Páll Bertalant

Cluj, Strada Leopold No. 25

Aki elvállal speciális villany- viz- és mindenféle lakatos munkákat garancia mellett.

Ha pénzt akar spórolni úgy csináltasson egy próba munkát

Auto-karosszéria

használt, de teljesen jó karban levő 15 személyes 4-es Sevrolet sasera talál, sürgősen eladó.

Cim a kiadóban.

Cum trebuie să ne conducem registrele ?

Cum se prezintă în practică contabilitatea micilor industriși ?

După cum se știe chestiunea obligării micilor industriși de a ține registre încă nu e rezolvată, ci autoritățile competente au amânat rezolvarea acestei chestiuni până la 15 Septembrie, când se va rezolva în mod definitiv problema, dacă micii industriși pot fi obligați a ține registre, ori ba. Marea majoritate a micilor industriși așteaptă cu mare îngrijorare acest termen, fiindcă cei mai mulți ar fi nevoiți să angajeze contabil, căci în caz contrar nu ar fi capabili să satisfacă obligațiile de a ține registre.

În rândurile de mai jos vom încerca să expunem pe scurt modalitățile de conducere a registrelor, pe cari micii industriși ar putea fi obligați să le țină. Cu toate că conducerea registrului de casă și al inventarului necesită o pregătire de specialitate, suntem convinși că se vor găsi mulți meseriași, cari pe baza explicațiilor de mai jos, vor fi în stare să-și însușească cunoștințele absolut necesare pentru a-și putea conduce și singuri registrele.

Intrucât legea ar dispune de fapt ca micii industriși să țină registre, ei ar trebui să țină un jurnal și un inventar.

Ambele registre trebuiesc timbrate și prezentate pentru aprobare la Administrația Financiară. Registrele pot fi cumpărate împreună cu timbrele necesare. Prețul ambelor registre împreună cu timbrele (un jurnal de 40 pagini și un inventar de 20 pagini) e de aproximativ 700 lei.

În primul rând trebuie să se facă inventarul exact. Acest scop îl servește registrul inventar, care are două rubrici. În prima rubrică se vor trece toate posturile, cari aparțin aceleiași categorii (denumirea diferitelor mărfuri și unelte de muncă). După însirarea tuturor posturilor de o categorie, postul ultim se subliniază, iar suma, care iese din adunarea posturilor, se înscrie și în rubrica a doua tot în același rând. Întâi trebuie să se introducă activele, adică evaluarea averii de fapt și anume: sumele de bani, utilajul, materiile prime, mărfuri, creanțe.

După evaluarea tuturor bunurilor active toate posturile se adună, în rubrica a doua și vor purta inscripția de „Active”.

Urmează apoi expunerea bunurilor pasive. Passive sunt toate bunurile, pe cari firma le datorează cuiva. Aceste bunuri se vor înregistra tot în rubrica întâi și numai sumele, ce ies din adunarea diferitelor posturi se vor trece în rubrica doua, care va cuprinde astfel toate datorile firmei, pentru mașini, mărfuri, impozite etc.

Diferența dintre active și pasive formează ceea ce se numește averea curată a firmei. Inventarul trebuie redactat în fiecare an odată, pe baza datelor din ziua, când se face inventarul. La sfârșitul articolului dăm un inventar (Tabela No. 1.)

A doua zi după redactarea inventarului se va face apoi și jurnalul de casă. Acest registru are în total patru rubrici: Primele două sunt debitul și creditul jurnalului. În rubricile casei se vor evidenția toate încasările și toate cheltuielile. Toate operațiile, cari nu se fac pe bani gata, se vor înregistra în rubricile jurnalului. Primul post al jurnalului de casă trebuie să

Hogyan vezessük könyveinket ?

A kisiparosok könyvvezetésének gyakorlati bemutatása

A kisiparosság könyvvezetésével kapcsolatban, mint ismeretes, szeptember 15-ig hosszabbították meg a határidőt, amikor aztán végérvényesen döntenek, hogy az ország kisiparosai tartoznak-e könyvet vezetni, vagy sem. A könyvvezetéssel kapcsolatban a kisiparosok nagy része aggodalommal várja a fenti időpontot, mert ha valóban könyvvezetésre kötelezik őket, úgy nagy részük kénytelen szakértő könyvelőket alkalmazni, mert másképpen legtöbbször eltéved a könyvelési tudomány utvesztőjében.

Az alábbiakban a lehetőség szerint egyszerű gyakorlati módon próbáljuk bemutatni egy kisiparos könyvelését, illetve a törvény által előírt leltár és pénztárkönyv felfektetését és vezetését. Bár e két könyvnek a szabályos vezetése körültekintést és hozzáértést igényel, bizunk benne, hogy sokan lesznek olyanok, akik a mellékelt táblázatok alapján elsajátítják annyira, hogy saját könyveiket maguk is vezethetik.

A kisiparosok részére, amennyiben elrendelik a kötelező könyvvezetést két könyv használatát írja elő a törvény: 1. Inventar (leltár), 2. Jurnal (napló).

A két könyvet az oldalszámoknak megfelelően fel kell bélyegezni és a pénzügyigazgatóságnál láttamoztatni. Legtanácsosabb a könyveket már felbélyegezve megvásárolni. A két könyv körülbelüli ára felbélyegezve (40 old. napló, 20 old. leltár) hozzávetőlegesen 700 lei.

A könyvvezetés megkezdésekor előbb a pontos leltárt kell felvenni. Erre a célra szolgál a leltárkönyv, amelynek két rovata van. Az első rovatba egymás alá kerülnek az egy és ugyanazon kategóriába tartozó tételek (különböző áruk vagy számszámok megnevezése) s az egyes kategóriák felsorolása után az utolsó tétel aláhuzandó és összeadva ugyanazon sorban az összeg a második rovatba beirandó. Előbb az aktívát, vagyis a meglévő vagyont kell felértékelni és pedig: a meglévő készpénz, a berendezés, nyers anyag, áruk és adósok részletes felsorolása.

Az aktív vagyon felértékelése után az összes tételek a második rovatban összeadandók és aktívá felírással látandók el.

Ezután a passiva (szenvedő vagyon) feltüntetésére következik. A cég összes tartozása képezi a passívát. Szenvedő vagyónként ugyancsak kategóriánként az első rovatban vezetendők és csak az összesítésnél vihetők át a második rovatba, az összes tartozások (gépekért, áruért, adóért stb.).

Az aktív és passiva közötti differencia képezi a leltárban a tiszta vagyont. A leltárt minden évben egyszer kell felvenni. A felvétel napjának megfelelő adatok alapján. A cikk végén példaképpen bemutatjuk, hogyan kell kinézzen egy felvett leltár. (Lásd Tabela No. 1.)

A leltárkönyv után másnap dátummal fektetendő fel a jurnal, vagyis a pénztárkönyv. Ennek négy rovata van és pedig: az első két rovat a pénztár debit, credit, (tartozik, követel), a másik két rovat pedig a jurnal (debit, credit) rovata. A cassa rovatba feltüntetendők a készpénz bevételek és kiadások. Minden olyan üzleti operáció, ami nem készpénzzel bonyolódik le, a jurnal rovat megfelelő debit, credit rovatába vezetendő be. A

fi bilanțul de deschidere. Se va introduce deci suma de bani, peste care dispune firma, apoi posturile, cari rolează în inventar (mărfuri, materii prime, mobilier, creanțe etc.). Toate aceste posturi vor fi adunate, iar suma lor se înregistrează în rubrica „debit”. În rubrica „credit” se vor trece apoi toate pretențiile creditorilor, apoi sub aceasta averea netă a firmei cu titlul „conto capital”. Din adunarea posturilor din rubrica debit și a postului credit trebuie să iasă aceeași sumă, dacă înregistrarea a fost făcută corect.

După redactarea bilanțului de deschidere, acesta trebuie subliniat și putem începe jurnalul-cassa, al cărui post prim va fi suma de bani, care a rolat și în bilanț. După acest post se vor introduce apoi în rubrica debit toate încasările (în suma lor totală pe o zi), iar în rubrică credit toate cheltuielile zilnice. Sumele creditate vor fi înregistrate în jurnal în rubrici speciale. Dacă de exemplu firma cumpără în credit o o marfă de 500 lei firma creditoare se va înregistra în rubrica „credit” al jurnalului. Dar totodată și factura de mărfuri se va încărca în rubrica „debit” cu aceeași sumă. Presupunem însă cazul contrar: firma în chestiune dă cuiva marfă în credit. În cazul acesta se va încărca în jurnal valoarea mărfii cu numele respectivului. Dar totodată în rubrica credit al jurnalului se recunoaște factura cu suma mărfii date în credit.

După terminarea contabilității zilnice se adună cu creionul posturile zilei. Posturile zilei următoare se înregistrează la fel. Închiderea jurnalului de cassa se face în ultima zi a lunii, dar această închidere se poate face în orice timp.

Intrucât legea i-ar obliga de fapt pe meseriași să țină registre, Redacția noastră va da cu plăcere clarificări referitoare la aceste chestiuni oricărui abonat al nostru.

În cele ce urmează dăm un inventar (Tabela Nr. 1) și un jurnal de cassa (Tabela Nr. 2) cu bilanțul de deschidere și cu posturile primei zile.

Tab. 1. **Inventar (Leltár)**
Inventar la 15 Septembrie 1937.

1937. Sept. 15					
	NUMERAR				15000-
	MARFURI				
10	□	piele box Dermata á Lei	40	400-	
15	kg	talpă Citrom	200	3000-	3400-
	MOBILIER				
2	b.	Raft	a 200	400-	
4	„	scaune	„ 50	200-	
		Diferite unelte		1700-	2300-
	DEBITORII				
		Berkes Ștefan		100-	
		Hermann Otto		250-	350-
					21050-
		Activa			
	CREDITORII				
		Ioan Valeanu		1500-	
		Pontea Ioan		2750-	4250-
		Avere netă			16800-
	Cluj la 15 IX 1937.				

pénztári naplót a megnyitó mérleggel kezdjük. Első megnyitó tétel a készpénz s utána következnek a leltárban szereplő vagyontételek (áru, berendezés, kinnlevőség stb. külön-külön összesített tételei). Az így bevezetett tételeket összesítjük s ezek valamennyien a debit rovatba kerülnek. Utánna a credit rovatba kerülnek a tételeknek az összeadása, Bilanț (Mérleg-számla) elnevezés alatt. Második tételként a credit rovatba kerülnek a hitelezők összesített követelése s ez aláíródik conto-capital elnevezés alatt a tiszta vagyon. A debit és credit rovat összeadása, ha jól fektetjük fel a tételeket, egyező kell legyen.

A megnyitó mérleg felfektetése után aláhuzzuk az egészet és megkezdjük a pénztár-napló vezetést, amelynek első tételeként a mérlegben szereplő készpénz-egyenleg lesz bevezetve. Utánna könyveljük a napi bevételeket és kiadásokat (bevételként, javítások, eladások stb. napi összesített tétele) debit rovatba, (kiadásokként különböző költségek) credit rovatba. A hitel tételek a jurnal rovatba kerülnek, mégpedig külön-külön lekönnyelve egy a tartozik, mint a követel rovatba. Például hitelbe vásárolok árut 5000 leierért, ezt az összeget a cég követeli, így a céget a jurnal credit rovatjában ismerem el. Az áruszámlát megterhelem ugyanezzel az összeggel a debit rovatban. Ha valakinek én adok ki hitelbe árut, vagy munkát, az illető nevével az áru értékét a jurnalban a debit rovatban megterhelem. Ugyanakkor elismerem a jurnal credit rovatjában a hitelbe kiment áru vagy munka összegének az áru vagy munkadíj számlát. A napi könyvelés befejezése után az egyes rovatok tételeit ceruzával összeadjuk. A pénztár-napló zárata nincs időhöz köve:

Amennyiben a törvény jogerőre emelkedik, a szükséges felvilágosításokkal szívesen állunk előfizetőink rendelkezésére.

Alábbiakban bemutatunk egy pénztárnaplót (Tabela Nr. 2) a megnyitó mérleggel és az első napi könyvelési adatokkal.

Tab. 2. **Jurnal (Napló)**
Bilanț de deschidere la 16 IX 1937

		CASSA		JURNAL	
		Debit	Cred.	Debit	Cred.
		Următorii la Cto. Bilanț		21050-	
		Cto Cassa (Numerar)		15000-	
		„ Mărfuri		3400-	
		„ Mobilier		2300-	
		„ Debitorii		350-	
		Cto Bilanț la următorii		21050-	
		„ Creditorii			4250-
		„ Capital			16800-
				42100-	42100-
Sept. 16		Sold		15000-	
„	„	Cto Reparațiuni		425-	
„	„	„ Mărfuri vânzare		1200-	
„	„	„ Cheltuieli: Casa Cerc.			40-
„	„	„ Mărfuri: Farkas I. 101			486-
„	„	„ Creditori: Valeanu			1500-
„	„	„ Debitori: Berkes Șt.		100-	
„	„	„ Creditori E. Farkas			
		fact. Nr. 15 din 16			
		„ Mărfuri: pt. idem			15810-
		„ Debitori: Janki J.			600-
		„ Mărfuri pt. idem			600-

INDUSTRIA GRAFICĂ

Situația industriei grafice

Rostul Asociației Industriei Grafice din România și al Sindicatului Patronilor Grafici din Cluj

de P. MIHOC, directorul Institutului de Arte Grafice »Ardealul« s. a.

O experiență de 5 ani în branșa Industriei de Arte Grafice m'a făcut să cunosc toate progresele și regresele acestei branșe. Despre progresele constatate, doar prea puțin aș putea spune, însă despre regrese, cât mai multe. Motivul este lipsa de conlucrare și în general lipsa de legalitate. Deși avem în plină activitate »Asociația Industriei Grafice din România« cu sediul în Cluj, constat că are un număr foarte mic de membrii, în comparație cu N-rul existent al Ind. Grafici. Ca exemplu putem lua chiar orașul Cluj, unde există 42 tipografii, putem afirma că este un număr foarte mare, chiar luând în considerare că acest oraș e un centru cultural, unde tipografiile își au rostul lor, totuși numărul tipografiilor este prea mare, din care abia 25 % sunt membrii al acestei Asociații, pentru că majoritatea nu-și dau seama că azi, toate categoriile de profesioniști și industriași, au Asociațiile ori Sindicatul lor, putând astfel numai rezista față de situația economico-financiară de azi. Este de dorit și cred că e timpul ca fiecare patron de tipografie să se înscrie ca membru în Asociația Industriei Grafice din România cu sediul în Cluj, în fruntea căreia avem pe vrednicul președinte Dl. Dr. Ludovic Vékás director general al Inst. de Arte Grafice »Minerva« Cluj, care stă cu dragoste la dispoziția și în ajutorul oricărui patron grafic. Odată figurând ca membru al acestei Asociații, oricare patron din Industria Grafică, se bucură de tot sprijinul moral. Au o mentalitate greșită micii Patroni Grafici, cari se feresc a fi membrii ai Asociației Industriei Grafice din România căci chiar acești mici industriași trebuie să se înscrie în asociație, devenind membrii și respectând Statutele Asociației cât și a Uniunii Muncitorilor Grafici din România, precum și contractul colectiv încheiat între Patroni și lucrătorii grafici,

A fi organizat, asociat, ori sindicalizat, nu înseamnă a participa într-o organizație cu caracter străin. Tinta acestora e dezvoltarea in-

dustrii grafice — stabilirea normelor de conlucrare în viitor, pentru a îndepărta orice ilegalitate ca: concurență nejustificată, ori alte sustrageri dela datorie ca respectarea legii muncii, ori plata taxelor și impozitelor către Stat. Sustragerea dela datorie a unor patroni inconștienți, se datorează tot faptului de concurență neloială și anume: Aduc un caz concret, un patron, al cărui nume deocamdată nu'l dau publicității pe motivul că poate își va reveni din agonia, în care se află și va fi membru devotat al Asociației la o licitație publică a angajat o lucrare cu 50% mai ieftin decât prețurile normale de pe piață, adică sub prețul de cost cu cca 20%. Acum pun întrebarea, cum poate acest patron să execute această lucrare? E foarte ușor de aflat... și anume: nerespectarea legii muncii, lucrând ore suplimentare cu ucenici, apoi sustragerea dela plata impozitelor și alte taxe etc. etc., ilegalități cari sunt în dauna atât a celorlalți patroni, cât și în dauna Statului. Nerespectarea legii muncii și sustragerea dela alte obligațiuni, aduce cu sine ruina industriașului. Devoltarea și rezistența oricărei industrie depinde numai de cinstea și înțelepciunea conducerii.

Pentru ce e necesar ca toate Instituțiunile și Patronii Artelor Grafice să fie membrii ai Asociației Industriei Grafice din România? Pentru ca Asociația să poată funcționa cu depline puteri, apărând drepturile și interesele tuturor patronilor grafici, fără excepție, asigurându-le progrese, salvându-i dela ruina sigură ce-i amenință azi mai cu seamă pe micii industriași.

Din inițiativa mea, încă în primăvara anului 1936, am finit mai multe ședințe, la ordinea de zi fiind înființarea unui Sindicat al Patronilor Grafici din Cluj. Demonstrând necesitatea acesteia, am reușit a pune bază, hotărând cu unanimitate de voturi a Patronilor Grafici, înființarea Asoc. Patr. Grafici din Cluj, al căreia președinte am fost ales. Din membrii înscriși în sindicat, unii au rămas devotați și

sinceri, cari și azi mă felicită pentru buna reușită de conlucrare, iar cei nesinceri au continuat a merge după principiile lor, necugetându-se la ziua de mâine, cei așteaptă și care-i va fi soarta.

Prin înființarea Sindicatului Patronilor Grafici, n'am căutat vre-un interes material, ci moral.

Am luptat și voiu continua să lupt și pe mai departe, deoarece am ferma credință că totuși voiu fi ascultat, dându-și oricare seama că e necesară o schimbare și aceea schimbare nu este altceva, decât ca toți patronii grafici să devină membrii ai Asociației Grafice, respectând toate legile și statutele urmând a lucra cu cinste și desigur în scurt timp, fiecare patron va fi mulțumit de situația sa.

Faptele mai sus expuse resfrâng o lumină foarte tristă asupra situației industriei grafice, care branșă cere o vastă și lungă pregătire de specialitate și ca atare tocmai aceasta ar fi trebuit să se convingă mai întâi de necesitatea organizării. Dacă industriașii grafici nu-și vor da seama de necesitatea solidarizării, expun branșa unor mari pericole. (Red.)

Fabrica de mașini grafice din Cluj funcționează cu rezultate frumoase

În nr.-ul nostru prim am expus în câteva cuvinte acele influențe, pe cari le exercită îngreunarea importului asupra industriei grafice. Situația economică vitregă, concurența exagerată dintre diferitele întreprinderi, precum și activitatea dăunătoare a clandestiniștilor n'au permis până acum reînnoirea utilajului mecanic al întreprinderilor grafice. Acum câțiva ani a luat ființă la Cluj o uzină de reparat mașini grafice, care de atunci funcționează cu spor. Conducătorii acestei uzine plănuiesc de mult să amplifice sfera de activitate a întreprinderii înființând și o secție pentru fabricarea de mașini grafice. Acum după lungi străduințe acest plan a putut fi dus la îndeplinire. Păcat însă că întreprinderea nu posedă capital îndeajuns pentru ca producția să poată fi intensificată și astfel această întreprindere, care are o însemnătate primordială din punctul de vedere al industriei grafice, în parte vegetează. Și astfel însă toate fabricatele firmei sunt cumpărate repede — chiar înainte de a fi complet terminate — de către întreprinderile grafice. Această fabrică, dacă ar dispune peste un capital mai mare ar avea imense posibilități de progres, căci ar putea satisface nu numai necesitățile întreprinderilor grafice din țară, dar ar putea chiar exporta în țările balcanice, dar mai ales în Turcia. În Ungaria există o fabrică similară, care de ani de zile funcționează producând mașini, cari satisfac chiar și cele mai mari exigențe.

GRAFIKAI IPAR

A grafikai ipar helyzete

Milyen szerepet tölt be a Romániai Grafikai iparos szövetség s a Cluji Grafikai munkaadók szindikátusa?

Irta P. MIHOC az »Ardealul« R. T. grafikai intézet igazgatója

A szakmában eltöltött öt év adja meg nekem azt a lehetőséget, hogy a grafikai ipar összes fejlődési- és visszafejlődési folyamatait többé kevésbé jól ismerjem. A szakma fejlődéséről vajmi keveset mondhatok, de a tapasztalt visszafejlődésről annál többet. Ennek az elég sajnálatos körülménynek oka abban lehet fel, hogy a szakmában nem tapasztalható elég összetartás, kollegiálitás, s összeműködésre való akarat. Bár a Romániai Grafikai Iparosok Szövetsége teljes erejéből működik, minden erőfeszítése dacára sem képes döntően befolyásolni a szakma helyzetét, mert túl kevés tagot ölel magába. Vegyük például Cluj-t, amely mint kultur központ sok nyomdának ad életlehetőséget. Itt összesen 42 nyomda van s ezeknek csupán 25 százaléka tagja a Szövetségnek. A nyomdatulajdonosok nagy része még ma sem ébredt annak tudatára, hogy a jelenlegi gazdasági és pénzügyi helyzettel csak úgy tud sikeresen megküzdeni egy szakma, ha tagjai összetartanak s szervezeteikbe tömörülnek. Kívánatosnak tartom, hogy minden nyomdatulajdonos beiratkozzék a Grafikai Iparosok Szövetségébe, melynek vezetése dr. Vékás Lajos, a »Minerva« nyomdai intézet igazgatójának kezébe van letéve. Bármelyik szövetségi tag a szervezet erkölcsi támogatásában részesül. Téves azoknak a grafikai kisiparosoknak a gondolkozása, akik vonakodnak a Munkaadók Szövetségébe beiratkozni, mert minden érdekük azt kívánja, hogy ne csak a munkások, hanem a munkaadók egyesületeinek is tagjai legyenek és magukra nézve is kötelezőnek ismerjék el úgy az egyesületi alapszabályokat, mint a munkások és munkaadók közötti kollektív szerződéseket.

Ugy a munkaadók, mint a munkások szervezete végeredményben egyet akar, mind kettő fő célja: a grafikai ipar fejlesztése. Ezt a célt pedig csak úgy lehet elérni, ha minden egyes tag betartja a tagsággal járó kötelezettségeket és pedig: nem csinál illegális konkurenciát, betartja a munkatörvény rendelkezéseit s nem vonja ki ma-

gát a közterhek viselése alól. A szakma szempontjából azok a kis nyomdák képezik a legnagyobb veszedelmet, amelyek nem tagjai a fenti egyesületeknek, mert így szinte rá vannak kényszerítve, hogy magukra hagyottan letörjék az árakat s ezáltal érzékeny konkurenciát okozzanak a többieknek. A fenti állítást legjobban igazolja az esete, akinek a nevét nem akarom közölni a nyilvánossággal. Az egyik nyilvános árlejtésen ötven százalékkal olcsóbban vállalta el a hirdetett munkát, a többi ajánlattevőkkel szemben, ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy a haszon nélküli nyers előállítás költségnél is 20 százalékkal olcsóbb ajánlatot tett. A munka leszállítása ennek megfelelően csakis úgy történhetett, hogy az illető nyomdász a munkatörvény és a nyomdászegyesület árszabályának be nem tartása mellett a törvényes időn túl dolgoztatta munkásait és tanulóit, amelyek által jelentős károkat okozott a szakmának. A munka törvény rendelkezéseinek be nem tartása nemcsak a szakmának okoz nagy károkat, de az illető iparosnak is. Egy ipar fejlődése és ellenálló képessége a szakma vezetőinek becsületességétől és bölcsességétől függ. »Becsület«, ez kell legyen minden iparos jelszava.

Miért szükséges, hogy minden nyomdatulajdonos tagja legyen s támogassa a Romániai Grafikai Iparosok Egyesületét? Azért, hogy az egyesületnek adjuk azt az erőt, mely által küzdhet az összes grafikai iparosok érdekeinek és jogainak megvédéséért, megszabadítva ezáltal a kisiparosokat az őket fenyegető megsemmisüléstől,

1936. év tavaszán éppen az én kezdeményezésemből több gyűlést tartottunk, melyeknek napirendjén a Cluji Grafikai Iparosok Szindikátusának megalapítása szerepelt. Bebizonyítva az egybegyűlték előtt a szervezet megvalósításának hatalmas horderejét, sikerült a Cluji Grafikai iparosok Szindikátusának alapjait megvetni, melynek elnökéül engem választottak meg. A szindikátusi tagok közül sokan hívek

maradtak s ma is gratulálnak a a sikeres kísérletért, a nem őszinték viszont továbbra is saját fejük után mennek, nem gondolva a holnapi nappal s azzal ami fenyegeti őket s létüket veszélyezteti.

A Cluji Grafikai Iparosok Szindikátusának létrehozása által semifele anyagi haszonra nem törekedtem, egyedül erkölcsi célok megvalósítását tűztem magam elé. Harcoltam az egyesület megalakításáért s a jövőben is harcolni fogok, mert szilárd hittem, hogy nem késchetik sokáig az az idő, amikor a grafikai munkaadók rájönnek, hogy szervezeti tagságuk létkérdés s existenciális érdekeiket csak a szervezeten keresztül védhetik meg.

* *

A fentebb elmondottak nemcsak helytállóak, de szomorú fényben tüntetik fel a nyomdászipart, amely az összes iparágak között talán a legnagyobb képzettséget követel s így mint ilyen, első sorban kellett volna beléss a szervezetség szükségyszerűségét, nem pedig szétszóródottan magukra hagyottan dolgozva, alapjaiban ingassák meg a múltban mindenkor első helyen álló grafikai ipart. (Szerk.)

Szép eredménnyel működik a Cluji grafikai gépgyár

Első számunkban megírtuk, hogy a grafikai iparra milyen káros hatással van a behozatal megnehezítése. A romániai grafikai üzemek gép-parkjaiban a rossz konjunktúra az aldatlan konkurencia, a kontárok káros működése, teljesen lehetetlenné tette a gépek felújítását. Evekkel ezelőtt Clujon egy speciális grafikai ipari gépeket javító műhely létesült, mely azóta a szükséges javításokat eszközölte. Ez a javító műhely már hosszabb idő óta azon fáradozott, hogy üzemeltetve a grafikai iparhoz szükséges gépek gyártására is berendezkedjen, míg végre óriási nehézségek árán ez részben sikerült is. Sajnos azonban a vállalat nem rendelkezik megfelelő tőkével, hogy a szükségletekhez mérten kibővítsé üzemét s így a grafikai iparra rendkívül fontos vállalkozás részben vegetál. Így is az üzem gyártmányait már az egyes üzemek az elkészítés előtt lekötik. Ez a vállalkozás, ha megfelelő tőkéhez jut óriási lehetőségek előtt áll, mert nemcsak a hazai szükségletet tudná kielégíteni, de a balkán államaiban, főképp Törökországban jelentős piacot szerezhetne. Magyarországon van egy hasonló gyár, amely évtizedek óta kitűnő gyártmányával a grafikai ipart teljes megelégedéssel látja el. Az ország grafikai iparfejlesztése szempontjából is kívánatos volna, ha a fenti vállalkozás minél előbb teljes üzemmel dolgozhatna.

Discutarea celor mai acute doleanțe ale micilor industriași a format obiectul adunării generale a „Ligei Micilor Industriași” din Galați

Liga micilor industriași a ținut adunare generală în Galați în zilele de 25 și 26 Iulie. La adunare toate organizațiile regionale au fost reprezentate prin delegați. Discuțiile și debaterile au creat în ambele zile o atmosferă foarte febrilă, fapt, care este o nouă dovadă în favoarea acelei convingeri a noastre, că mica industrie își are doleanțele ei foarte dureroase, pe lângă cari forurile competente nu pot trece cu nepăsare, deoarece aceasta ar însemna moartea micii industrie a țării.

Adunarea generală a fost deschisă de dl. Președinte general Zigre la orele 9 a zilei de 25 Iulie. După identificarea delegațiilor regionali, dl. Președinte expune însemnătatea adunării generale și salută apoi cu multă căldură pe dl. Rădulescu Brateș, președintele Camerei de Muncă.

Mica industrie are numeroase doleanțe — a spus dl. Președinte Zigre — și dacă am vrea să ne ocupăm cu toate, nu ne-ar fi de ajuns cele două zile, cari ne stau la dispoziție, ci ar fi nevoie de cel puțin vre-o două săptămâni. Problema impozitelor și legea referitoare la calificarea meseriilor au însemnătate covârșitoare, deci în primul rând vom proceda la discutarea acestora.

Dl. Președinte mulțumește apoi delegaților orădeni, cari au făcut un drum de 18 ore pentru a putea participa la adunare.

Mica industrie în pericol!

A luat apoi cuvântul dl. Președinte al Camerei de Muncă, Rădulescu Brateș, care a vorbit cu mare admirație despre expoziția din Paris, unde micii industriași ai României au avut ocazia să arate lumii întregi, că nu sunt mai prejoși, decât micii industriași ai celorlalte țări.

— Eu sunt tot mic industriaș — continuă dl. Rădulescu Brateș — deoarece am fost foarte bucuros, văzând progresul parcurs de mica industrie a țării. Ca mic industriaș resimt și eu doleanțele și durerile noastre ale tuturor, căci acestea sunt doleanțele și durerile mele și știu și simt că toți aceia, cari trec cu nepăsare pe lângă doleanțele

noastre, sunt vinovați de păcatul distrugerii uneia dintre cele mai productive branșe ale țării. În zilele de criză atât de acută, ca cea de azi e nevoie de o solidarizare cât mai intensă a micilor industriași, căci dacă această solidarizare nu intervine, lavina, care se apropie și ne va nimici pe toți.

Dl. Dumitru Ionescu, în referatul D-sale, a expus activitatea Ligei. Una dintre cele mai importante inițiative ale Ligei este, că ea a îndrumat toate organizațiile meșteșugărești ale țării spre un front comun. Acest front comun însă s'a desfăcut. Explicația acestui fapt regretabil constă în indolența unor organizații față de interesele de branșă ale micilor industriași.

În altă parte a referatului său dl. Secretar se ocupă cu problema doleanțelor în legătură cu Casa de Asigurări. Mai mulți delegați au cerut cuvântul, iar în urma debaterii acestei chestiuni s'a acceptat un proiect de decizie, în sensul căreia mica industrie va cere autonomie completă pe seama ei în cadrele Casei de Asigurări Sociale. Trebuie să înceteze în sfârșit starea de azi, când jumătatea sumelor provenite din taxele de membru sunt întrebuințate pentru cheltuieli de administrație și tantieme. Cheltuielile de administrație trebuiesc reduse și acoperite din fructificarea averii Casei de Asigurări.

Impozitele și marea industrie

În ziua a doua a adunării s'a discutat problema impozitelor. Dl. Bucowszky, industriaș pantofar din Galați, a expus cu mare pricepere duumul diferitelor impozite, taxe, etc, cari apasă greu asupra micilor industriași.

Suma, pe care micul industriaș o plătește ca impozit după un venit de o sută de lei, chiar dacă matematiceste e identică cu aceea pe care o plătește marea industrie, totuși este de fapt incomparabil mai mare — enunță dl. Bucowszky — căci micii industriași iau această sumă dela gura lor. Știm că Statul are nevoie de sumele încasate din impozite, dar cerem ca impunerea să fie progresivă și impozitele să fie pretinse

în primul rând dela mării industriași, cari au venituri uriase și nu dela micii industriași, cari se luptă din greu pentru existență. Problema impozitelor e în strânsă legătură și cu scumpirea materiilor prime, căci marea industrie a declarat război prin organele sale de stat și politice majorând impozitele și scumpind materiile prime, cu scopul de a nimici mica industrie.

Delegatul Centralei din Galați, dl. Moscu, aduce la cunoștința participanților că în luna Septembrie Liga Micilor Industriași va organiza o expoziție în Capitală, cu scopul de a învedera progresul realizat de micii industriași.

Ce înseamnă în realitate categorizarea?

Dl. Roman, tâmplar, expune situația imposibilă, care s'a ivit în urma introducerii legii referitoare la exercitarea meseriilor. Tabloul meseriilor alcătuit de persoane laice și nepricute în materie de meserii, distruge capacitatea de concurență a micilor industriași. Dacă legea de fapt se va aplica în forma ei de astăzi, micii industriași vor putea face numai lucrări parțiale, căci dispăre posibilitatea angajării de lucrări mai mari. Dacă legea se va aplica întocmai, mica industrie va deveni sclava mării industriei.

Sindicatul Croitorilor de dame din Oradea expune acea doleanță, că noua lege a categorizării recunoaște numai două categorii: croitorii pe domni și croitoresele de dame, cari pot confecționa costume de dame. Această prevedere ar însemna, că croitorii nu pot confecționa costume de dame și prin aceasta s'ar distruge o ramură industrială existentă de mai multe decenii. Adunarea generală a decis că în această chestiune va interveni la forurile competente.

După discutarea mai multor probleme adunarea generală s'a încheiat cu o decizie, în sensul căreia se va înainta un memoriu către Ministerul respectiv și totodată se vor face și demersurile necesare în vederea realizării celui mai principal punct al programului Ligei Micilor Industriași, înființarea Camerelor Micilor Industriași.

A kisipar súlyosabb sérelmeinek megvitatása töltötte ki a „Kisiparos Liga“ két napos galaíji nagygyűlésének tárgysorozatát

Julius 25 és 26-án tartotta Galaíjon a Kisiparos Liga országos nagygyűlését. A gyűlésen az összes vidéki szervek megfelelő kiküldöttek útján képviseltették magukat s a viharos felszólalások és megvitatott sérelmek a nagygyűlés mindkét napján izgalmas atmoszférát teremtettek s újra igazolták, hogy a kisiparosságnak valóban komoly sérelmei vannak, amelyek mellett nem lehetnek tovább is behunytt szemmel az illetékesek, mert ez az ország kisiparának halálát jelentené.

25-én reggel kilenc órakor nyitotta meg Zigre központi elnök a nagygyűlést. A vidéki kiküldöttek igazolása után az elnök ismerteti a nagygyűlés országos jelentőségét, majd meleg szavakkal üdvözli a jelenlevő Rădulescu Brateş munkakamarai elnököket.

— Rengeteg sérelme van a kisiparnak — mondotta Zigre elnök — s ha valamennyivel foglalkozni akarnánk, úgy nem a rendelkezésünkre álló két nap, hanem két hét is kevésnek bizonyulna. Az adóterhek, a gazdasági elnyomás, a betegsegélyzői kérdések, a szakmai képesítésről szóló törvények azonban jelentőségeikkel kiemelkednek az iparosok sérelmei közül s a rendelkezésünkre álló idő kezei belülről legalább ezt vitassuk meg.

Az elnök ezután külön köszönetet mond az oradeai kiküldötteknek, akik tízenyolc órás utat tettek meg vasuton, hogy részt vehessenek a nagygyűlésen.

Veszélyben a kisipar!

A következő felszólaló Rădulescu Brateş munkakamarai elnök, aki elragadtatással beszél a párisi világkiállításról, ahol a romániai kisiparosok kiállított tárgyaikkal megmutatták a világnak, hogy a szakmai fejlődésben semmivel sem maradnak a többi országok kisiparosai mögött.

— Magam is kisiparos vagyok — folytatta Rădulescu Brateş beszédét — s jóleső örömmel láttam a párisi kiállításon a romániai kisipar fejlődését. Mint kisiparos magam is érzem mindnyájunk sérelmét és fájdalmát, mert ugyanez az

én fájdalmam is, s tudom és érzem, hogy mindenki részéről bűn, akik nemtörődömségükkel segédkezet nyújtanak a romániai kisipar megfőjtéséhez. A mai válságos időben minden iparos-erő összefogására szükség van, mert ha ez nem sikerül, úgy a megindult lavina elsepri az iparosságot.

Ionescu Dumitru, a Kisiparos Liga főtitkára beszámolójában az egyesület ténykedését ismertette. A Kisiparos Liga egyik jelentős eredménye, hogy kezdeményezése az ország összes hasonló szerveit egy közös front felé terelte. Későbbben azonban a közös front felbomlott, amelynek magyarázata abban rejlik, — mondotta a főtitkár — hogy nem minden iparos szervezet viseli a szíven az iparos érdekeket.

A titkári jelentés másik része a betegsegélyzői sérelmekkel foglalkozik. Ehez a kérdéshez a kiküldöttek közül többen hozzá szóltak s végül is a nagygyűlés határozati javaslatot fogadott el, amely szerint a kisipar a betegsegélyzői pénztárak keretein belül teljes autonómiát követel magának. Szűnjön meg az eddigi rendszer, hogy a tagdíjak felét adminisztrációs költségekre és tantémekre fordítják. Redukálják az adminisztrációs költségeket s ezeket mindenkor a pénztárak vagyonának gyümölcsöztetéséből fedezték.

Az adó és a nagyipar

A nagygyűlés második napján az adóterhek megvitatására került a sor. Bucowszky galaíji cipésziparos meglepő felkészültséggel ismertette a különböző adók, illetékek, taxák stb. dandárját, amelyek mindegyike elsősorban a kisiparosokat sújtja.

— Az az összeg, amelyet a kisiparos arányosan elosztva százalékos jövedelme után fizet, ha összszegszerűségben azonos is, mégis jóval több, mint amit a nagyipar fizet be ugyanezen összeg után — mondotta nagy érdeklődés mellett a felszólaló — mert a kisiparos az összeg lefizetésével saját szájától von el egy darab kenyeret. Tisztában vagyunk, hogy az államnak szüksége van az adóra, de pro-

gresszív, arányos adózást akarunk és az adót ne tölünk, hanem a nagyipar busás jövedelméből hajtsa be. Az adóztatás kérdése szoros összefüggésben áll az anyagárak drágulásaival is, mert a nagyipar csendben hadat üzent a kisiparnak állami és politikai képviselőtén keresztül s úgy az adóztatás, mint az anyagdrágulás terén a kisipar megszüntetését tűzte ki céljául.

Moscu, a galaíji központ kiküldöttje bejelentette, hogy a Kisiparos Liga szeptember havában a fővárosban kiállítást akar rendezni, hogy a romániai kisipar bemutatassa fejlődését.

Mit jelent a kategorizálás a gyakorlatban?

Roman asztalosmester az ipar-gyakorlásáról szóló törvény által teremtett lehetetlen helyzetet ismerteti. Az ipari táblázat — amelyet teljes szakértelem nélkül állítottak össze — a kisipart versenyképtelenné teszi a nagyiparral szemben. Ha a törvény ténylegesen alkalmazták, a kisiparosok csak részleges munkákat végezhetnek s a törvény elzárja a lehetőséget annak, hogy nagyobb munkákat vállalhassanak. Ha ezt a gyakorlatban is alkalmazzák, úgy a kisipar a nagyipar rabszolgájává lesz.

Az oradeai női szabók szindikátusa azt sérelmezte, hogy az új törvény kategorizálása csak két szabóiparágat ismer: a férfiszabókat és a varrónőket, akik hivatva vannak női ruhákat készíteni. Ez az intézkedés azt jelentené, hogy a férfiak női ruhák készítésével nem foglalkozhatnak s ezáltal egy több évtizede meglevő iparágat szüntetnének meg. A nagygyűlés elhatározta, hogy ebben a kérdésben külön intervenciót fog az illetékes fórumoknál.

Több más kérdés megvitatása után a nagygyűlés azzal fejeződött be, hogy az elhangzott sérelmek jogorvoslása végett memorandummal fordulnak a megfelelő miniszteriumokhoz s ugyanakkor megteszik a kellő lépéseket, hogy a Kisiparos Liga egyik legfontosabb programját, a Kézműves Kamarák felállítását megvalósíthassák.

Chestiunea ucenicilor

Chestiunea tinerii de ucenici îi interesează aproape fără nici o excepție pe toți micii industriași, deoarece majoritatea meseriașilor angajează ucenici lângă calfele lor. Noua lege a meseriilor reglementează atât drepturile, cât și obligațiile patronilor și a ucenicilor.

Prima parte a legii, care dispune ca patronul să-l întrebuințeze pe ucenic numai pentru munci, cari sunt în legătură cu meseria, este foarte binevenită atât pentru patron, cât și pentru ucenic. În sensul acestei dispozițiuni ucenicii nu pot fi întrebuințați ca servitori, dar în viitor ucenicii vor putea astfel să învețe meseria în decurs de câteva luni, iar mai târziu vor fi brațe de lucru foarte folositoare patronului.

Greutățile angajării de ucenici se prezintă însă chiar în primele momente, căci patronul trebuie să încheie un contract de ucenicie cu ucenicul, respective cu reprezentanții săi legali. Imprimatale necesare acestui contract le dă Camera de Muncă, dar forurile competente n'au dispus ca aceste imprimatale să fie completate din oficiu.

Această împrejurare e foarte dăunătoare, deoarece meseriașii, chiar dacă posedă perfect limba română, pot cam greu să completeze cu mâinile lor îngreunate de munca fizică, imprimatale oficiale.

Afară de această greutate patronul mai pierde și timp cu încheierea contractului de ucenicie. Trebuie să scoată întâi imprimatul dela Camera de Muncă. Pleacă apoi acasă să completeze imprimatale, iar după aceasta trebuie să se reîntoarcă la Camera de Muncă să aranjeze și celelalte formalități.

Un mic industriaș ni s'a plăns la redacție că a vrut să completeze imprimatale în localul Camerei de Muncă, dar un funcționar l'a dat afară, cu toate că meseriașul l-a rugat să-i dea voie, deoarece are multe treburi și nu mai poate merge până acasă.

Micii industriași, pe baza legilor în vigoare, aparțin Camerei de Muncă, de aceea credem că funcționarii Camerelor de Muncă i-ar putea ajuta uneori și să nu le pună piedici în cale. Funcționarii Camerelor de Muncă ar putea să completeze imprimatale, căci meseriașii nu sunt doctori în drept și nu prea cunosc formalitățile ofi-

cială, ca funcționarii, cari au absolvat școli superioare.

Credem că s'ar putea foarte ușor introduce sistemul ca în fiecare săptămână să se fixeze vreo două zile, când între anumite ore un funcționar să-i ajute pe meseriași a-și complecta cererile și imprimatale contractelor. În decurs de două ore un funcționar abil poate complecta aproximativ 50 de imprimatale, care număr, credem noi, întrece cifra contractelor, cari se încheie în decursul unei săptămâni. Ar fi nevoie de puțină bunăvoință și chestiunea s'ar putea foarte ușor rezolva.

Un alt neajuns cu mult mai greu decât cel de sus, e chestiunea școalelor de ucenici. Legea prevede că fiecare ucenic industrial e obligat să frecventeze școala de

ucenici. Pentru fiecare absență patronul e pedepsit cu severitate. Când ucenicul absentează dela școală din vina patronului, nimeni n'are de zis nimica. Dar sunt foarte dese cazurile, când patronul trimite ucenicul la școală, însă acesta ștregărește pe străzi și cu toate că nu patronul e vinovat pentru absența ucenicului dela școală, tot dânsul trebuie să plătească amenda.

În cazurile similare, când ucenicul nu merge la școală cu toate că patronul l'a trimis, e bine dacă patronii se adresează Camerei de Muncă. Camera sau va desface contractul, sau va dresa un proces verbal, pe baza căruia acest patron să nu mai poată fi amendat pentru absențele ucenicului său. Natural ucenicul renitent va fi pedepsit, prelungindu-i-se termenul de eliberare.

Ecoul „Vieții Industriale“ la Oradea

Sucursala din Oradea a Ligii Meseriașilor din România s'a ocupat în coloanele rubricii meseriașilor din revista »Napló« cu apariția revistei noastre și a făcut observații foarte obiective în legătură cu »Viața Industrială«.

Mulțumim pe această cale atât critica, pe care ne-o face organizația din Oradea, deoarece nouă ne place critica, dacă ea e obiectivă și nu e influențată de interese exterioare, cât și recunoașterea, pe care o manifestă această organizație față de noi, recunoaștere, care se poate denumi fără exagerare chiar și o laudă adusă întreprinderii noastre. Această recunoaștere ne-a procurat mare plăcere, deoarece ne-am convins prin ea, că vorbele noastre au stârnit un ecou viu în rândurile meseriașilor din țară.

Autorul articolului își exprimă temerea că țintele, pe cari ni-le am propus ar fi greu de realizat și pentru o revistă din Capitală, dar recunoaște fără zăbavă că realizarea ei ar fi o adevărată binefacere pentru micii industriași ai țării. Cunoaștem și noi greutatea, pe care le vom întâmpina în calea realizării țintelor noastre. dar suntem de părere că aci în Cluj, vom putea desfășura o munca mai fructuoasă, decât în Capitală, care e cam îndepărtată de Ardeal.

Meseriașii cu renume european din Ardeal, Banat și din Regiunea Crișurilor au ajuns numai în timpul

din urmă în chaosul de azi. În primul rând aci ar trebui să se restabilească ordinea, și numai mai târziu s'ar putea vorbi și despre reorganizarea meseriașilor din țară.

Publicarea multelor doleanțe și chemări în ajutor, pe cari le-am primit până azi la Redacție, nu înseamnă că noi am și sistat aceste doleanțe, ci așteptăm ca și celelalte ziare și reviste ale țării, cari până acum nu și-au dat seama de nezarurile meseriașilor, în viitor să se ocupe cât mai intens cu doleanțele meșteșugărești. Iar în cazul acesta, dacă toată țara va răsună de țipetele și plângerile meseriașilor, e exclus ca cercurile competente să nu facă ceva în interesul micii industrii.

Față de doleanțele micii industrii azi autoritățile rămân pasive, tocmai din motivul că diferitele organizații meșteșugărești solicită din timp în timp măsuri absolut contradictorii. În urma lipsei unității meșteșugărești forurile oficiale nu găsesc nicăieri pe conducătorii responsabili și autorizați ai marilor masse de meseriași, cari ar putea duce tratative în vederea ușurării situației meseriașilor. Fiecare mic industriaș trebuie să ne vină în ajutor pentru ca prin forțe unitare să putem crea o solidă organizație meșteșugărească, prin care să putem lupta pentru sistarea doleanțelor unitare ale tuturor meseriașilor din țară.

A kisiparosok tanonctartás körüli nehézségei

A tanonctartás kérdése szinte kivétel nélkül minden kisiparost egyformán érdekel, mert valamilyen alkalmaznak segédjeik mellé tanoncokat is. Az új ipartörvény részletesen intézkedik a tanonc kérdésben úgy a tanonctartó gazda, mint a tanonc jogairól és kötelesegeiről.

A rendelkezés első része, amely kötelezi a kisiparost, hogy a tanoncot a meghatározott munkaidőn belül csakis a mesterséggel kapcsolatos munkákra lehet felhasználni, nagyon üdvös, úgy a tanonctartó gazda, mint a tanonc szempontjából. Az új ipartörvény értelmében a tanoncot ma már nem lehet házcseledeként felhasználni, de ezzel szemben a munkaadóra az az előny hárul, hogy a szakmai munkára fogott tanuló, már az első néhány hónapban elsajátíthatja a mesterséget és mint segéderő jelentős hasznot hajt mesterének.

A tanonctartás körüli nehézségek azonban már a szerződés kötésénél mutatkoznak. Ugyanis a tanonccal, illetve hozzátartozóival a mester szabályszerű szerződést kell kössön. A szerződési nyomtatványokat a munkakamara adja, de arra már nem terjed ki az illetékesek figyelme, hogy a szegődtetéshez szükséges kérvényt, valamint a szerződési nyomtatványt hivatalból állítsák ki.

Ugyanis arról nem beszélve, hogy a kisebbségi iparosok egy része, ha szóban birja is az állam nyelvét, kérvényeket és szerződéseket nem tud kiállítani, a többségi közt is sokan vannak, akik elég nehezen töltik ki az egyes rovatokat, mert a munkában elnehezdedett kézzel nem könnyen lehet hivatalos jellegű iratokat készíteni, amely mégis csak kötött formát és olvasható írást követel.

A tanoncszerződésnél a nehézségeken kívül az iparosnak jelentős munkaidő vesztesége is van. Ugyanis a munkakamarától ki kell kérni a szerződési nyomtatványt, odahaza elkészíteni a kérvényt, kitölteni a szerződést s újra vissza menni a munkakamarához a további formák elintézésé végett.

Egyik kisiparos előfizetők hozzáánk juttatott panaszában azt állítja, hogy a szerződést a munka-

kamara irodájában akarta kiállítani, de az egyik tisztviselő ezt nem volt hajlandó megengedni. Az iparos hiába kért, könyörgött, hogy ez neki jelentős idővesztességet jelent, sürgős munkái vannak, a tisztviselő hajthatatlan maradt. A szerződést a hivatalos helyiségben nem lehet kiállítani.

A kisiparosság az életben levő törvények alapján a munkakamara hatáskörébe tartozik s mint ilyen joggal elvárhatja, hogy ügyesbajos dolgaiban a kamara tisztviselői segítségére legyenek, ne pedig mesterségesen támasszák a nehézségeket. Végeredményben a tanoncszerződéseket a kamara tisztviselői is kiállíthatnák a megfelelő kérésekkel együtt, hogy legalább ezt a terhet vegyék le a kisiparosság nyakáról, mert a kisiparosok nagyrésze nem lehet jogtudos, s kérvényeket és szerződéseket nem tud olyan könnyedséggel gyártani, mint a felsőbb iskolát végzett tisztviselő.

Véleményünk szerint semmi akadály sem volna annak, ha a kamara vezetősége megállapítana egy vagy két napot hetenként, amikor egy meghatározott időben két óra hosszat egyik tisztviselőjét a tanoncszerződések kiállításával bízná meg. Két óra alatt közel félszáz szerződést lehetne elintézni s ez a szám véleményünk szerint jóval több, mint átlagosan egy hét alatt

Az „Ipari Élet” oradeai visszhangja

A Romániai Kisiparos Liga oradeai fiókjá a »Napló« iparosrovatában cikket jelentetett meg, amelyben az »Ipari Élet« megjelenésével foglalkozik s lapunkat objektív kritikával illeti.

Köszönettel vesszük úgy az elismerést, mint a kritikát, mert az utóbbi — ha őszinte — akkor is jól esne, ha esetleg nem volna ráknézve hizelgő, de a kérdéses cikkben nem csak őszinte, jóakaratu kritikát, hanem, jóleső elismerést sőt, hogy úgy mondjuk, dicséretet is kaptunk s ez a tény megerősíti hitünket, hogy becsületes célkitűzéseink mindenütt megfelelő visszhangra találtak.

A cikk írója aggályát fejezi ki, hogy azt a programot, amire vál-

az ipari pályára lépő új tanoncok száma. Egy kis jóakarattal ez a kérdés is megoldható volna.

A másik nehézség — s ez már a fentebbinél is jóval súlyosabb — a tanonc-iskola kérdése. Ugyanis az iparos tanonc a törvény értelmében köteles az inasiskolát látogatni. Minden egyes mulasztásért a tanonc gazdáját érzékenyen megbüntetik. Olyankor, midőn a tanonc a munkaadó hibájából nem látogathatja az iskolát, a büntetés ellen senki sem emelhet kifogást. Nagyon gyakori azonban az az eset, hogy a munkaadó iskolába küldi tanoncát, aki azonban elcsavarog s ilyenkor a büntetéssel az iparost sújtják. Tudunk olyan eseteket is, midőn a büntetés kirovása hónapokkal a tanonc szabadulása után érkezett a mester kezéhez, aki ilyenkor nem tudta ellenőrizni, hogy a büntetés valóban jogos-e vagy sem s a kirótt összeget kénytelen volt megfizetni.

Ilyen esetekben, ha a tanonc elcsavarog az iskolából tanácsos ha a mester a munkakamarához fordul s jogorvoslást kér. Ebben az esetben vagy felbontják a tanoncszerződést, vagy pedig jegyzőkönyvet kell felvegyenek, s a felvett jegyzőkönyv alapján a munkaadó a jövőben mentesül a büntetés alól, amennyiben nem ő gátolja meg tanulója iskola-látogatását. Természetesen a tanoncskolával szemben renitenskedő tanonc szabadulása elé nehézségeket támasztanak s esetleg szabadulás helyett jelentős időre visszavetik a tanoncok közé.

lalkoztunk még egy fővárosi lap is nehezen tudná megvalósítani, bár ha ez mégis sikerülne, úgy az iparosokra nézve ebből beláthatatlan előnyök származnának. Sajnos mi is tisztában vagyunk azokkal a nehézségekkel, amelyekkel meg kell küzdenünk, de úgy véljük, hogy egy olyan központi városból, mint Cluj, talán eredményesebb munkát tudunk végezni, mint a távolabbi fekvésű fővárosból.

Ugyanis Erdély, Bánát és a Körösvidék Európaszerte jó névnek örvendő szervezett iparos társadalma csak az utóbbi időben jutott a jelenlegi bábeli zürzavarba. Itt kell előbb helyre állítani az egyensúlyt s ha ez sikerül, akkor lehet szó a távolabbi vidékekről, ahol

hasonló értelemben még nem szervezkedtek az iparosok.

Azok az S. O. S. vészjelek, amit az iparosok sóhajaiból felfogunk és lapunk hasábjain megjelentetünk, nem azt jelentik, hogy mi már segítettünk is a bajokon, hanem a köz érdekében elvárjuk, hogy ezeket a vészjeleket azok a lapok is fogják fel amelyek eddig nem tekintettek a veszedelem mélyére. Ebben az esetben az egyes sérelmekkel szemben hatszázezer iparos vészkiáltásától hangos az ország s nem maradhat el a kívánt jogorvoslás sem.

Ma a széttagoaltságban élő iparos-tömegek panaszaival szemben a

hatóságok is kénytelenek tehetetlenül állani, mert a külön-külön szervezett csoportok és egyesületek kívánságai gyakran homlok egyenest ellenkeznek egymással. Az iparos egység hiánya következtében az illetékesek nem látják a számottevő iparos táborát, a felelősség eljes vezetőket akikkel komoly formában felvehetnék a tárgyalásokat. Megkezdett munkánkhoz minden iparos segédkezet kell nyújtson, hogy közös erővel megteremthessük az iparos egységet, s közös nevezőre hozva a sérelmeket, az ország iparosai érdekében kiharcolhassuk a kívánt jogorvoslásokat.

BORBÉLYIPAR

Szereplési mániában szenvedő akarnokok botrányt okoztak a borbélyok közgyűlésén

Julius 28-án este tartotta meg a cluji bo. bélyszindikátus rendkívüli közgyűlését, amelynek egyetlen programpontját az elnökség és a szindikátus ügyészének beszámolója képezte.

A gyűlésről a szomorú tapasztalattal távoztunk, hogy itt is az iparosság örök átka, a széthuzás, a pápáskodás, a személyeskedés s a kákán csomó keresés ütötte fel fejét. Jelen esetben néhány lehetetlen félrevezetett ember igyekezet megzavarni a szindikátus egyébként elég fegyelmezett, népes taborát. Miért? Azért, mert elnökök, alelnökök akartak lenni. 120 ember akarata és unszimpátiája ellenére.

120 ember a törvény keretein belül és a törvényes formák betartásával egyesületet alapított. A tisztikar megválasztásakor paritásos megállapodás jött létre. A szavazás azonban másképp döntött. Személycsere történt az elnök személyében. Mit tesz ilyenkor a hű és törtető ember? 120 ember akaratát semmibe véve, hogy megboszulja magát, 9 embert maga mellé toboroz és új egyesületet alapít. A 10 ember ily módon hiúsági vágyát kielégítve, tisztséghez jut, csak éppen a tagok hiányoznak, akiket vezetnie kellene. Megfellebezik a törvényesen jóváhagyott alapszabályokkal rendelkező anyaegyesület jogiszemélyiségét és azt követelik, hogy vonják meg tőlük a jogi személyiséget, ismerjék el az általuk ujonnan alakított

egyesület tagok nélküli jogi személyiségét.

Tesiületileg vonulnak fel az anyaegyesület közgyűlésére és terrorizálni akarnak 120 embert, mert nem hajlandók megkötyagosodott emberek után menni. Magukkal hozott macskákat nyávogtatnak és minden lehető elkövetnek, hogy a közgyűlés nyugodt menetét zavarják. Csak a fegyelmezett tagok és a rendőrségi kiküldött tárgyalagos, erélyes fellépésének köszönhető, hogy súlyosabb következményei nem lett a zavargók fellépésének. Ezek az emberek nem számolnak azzal, hogy eljárásukkal saját maguk érdekei ellen vétnek. Gondolkozás nélkül, eszközei lettek beugratóiknak, akik minden alkalmat megragadtak és megragadnak, hogy az iparosság egységes taborát megbontsák, minden a lelkek kibékülésére irányuló kísérletet elgáncsoljanak, mert csak így tudják sötét terveiket keresztül vinni.

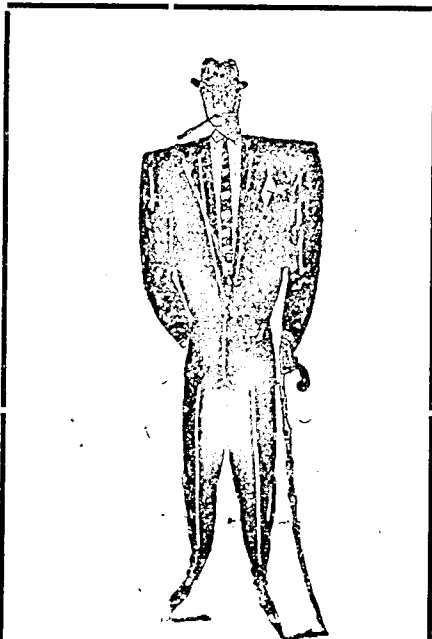
Nem akarunk rámutatni azokra az okokra, amik az ilyen és ehhez hasonló cselekedetekre tápanyagot nyújtanak. Azt izenjük az ország összes borbély mestereinek, hogy ne engedjék magukat ezekkel az akarnok emberekkel befolyásoltatni s ha szakmai, egzisztenciális érdekeiket látják veszélyeztetni, társadalmi és szakmai bolykot alá kell fogni őket mindaddig, míg hóbortijukból magukhoz nem térnek.

Ha van valakinek sérelme, akár személyi, akár az összességet érdeklő ügyekben, meg van adva a

lehetőség, hogy azt az egyesület kebelében az összesség előtt és annak támogatásával orvosolhassák. Ez által észreveszik, ha egészséges ötlettel jönnek, támogatják és meg is valósítják azokat.

Dicséretet érdemel az említett urak közül egy pár, akik téves és félreértett információk alapján követték az akarnokokat és akiknek volt bátorságuk hibájukat be is vallani. De kétszeres dicséretet és elismerést érdemel az egyik ur, aki tárgyilagosan, megfontolással, szenvedélymentesen tárta fel, hogy mit lát az eddigi tevékenységben kivetni valót.

Nem kívánunk az üggyel részletesebben foglalkozni, a neveket is elhallgatjuk abban a reményben, hogy ezek az urak belátják minél hamarább, hogy eddigi munkájukkal az összeségnek kárt, maguknak pedig fölösleges bosszúságot és kiadásokat okoztak. Szeretnénk, ha a legközelebbi közgyűlésen ezeket az urakat ott látnánk az anyaegyesület „rendes” és „hasznos” tagjai között és szakmai kérdésekben, az életlehetőség feljavítására irányuló javaslatukat fejtegetnék olyan hévvel és akarattal, mint ezt a szomorú szereplésük alatt tették saját ügyükben. Biztosítjuk, hogy a közbizalom és a megbecsülés ebben az esetben az élre fogja állítani őket.

BECE GEZA

uriszabó. CLUJ, Piața Unirii 21.

INDUSTRIA IRIZIDIRA

Scandalul dela adunarea generală a Sindicatului Bărbierilor

În seara zilei de 28 Iulie s'a făcut adunarea generală a Sindicatului Bărbierilor din Cluj. Singurul punct al ordinii de zi era referatul Președintelui și al juriconsultului.

Am părăsit localul adunării generale cu sentimentul și convingerea că și de astă dată am fost siliți să contemplăm același fapt trist, care e blestemul micilor industriași: lipsa de solidaritate. În cazul de față câțiva indivizi înduși în eroare au încercat în orice caz să turbure, pe cât se poate mersul ședinței și să provoace neliniște în rândurile mulțimii conștiente a bărbierilor. Ne-am pus întrebarea, de ce tind aceștia în orice caz să turbure ședința? Singura cauză a acestui fapt e că aceștia doriau să devină în orice caz președinți, sau vicepreședinți împotriva antipatiei unanime și vădite a celor 120 de participanți.

120 de oameni au înființat o organizație, respectând toate prevederile legilor în vigoare. La alegerea conducerii se aplicase sistemul de paritate. Voțurile au decis însă altfel. S'a ales altă persoană ca președinte. Ce face în astfel de cazuri un om ambițios și vanitos? Pentru ca să-i răsbune pe cei 120 de oameni, își ia încă 9 tovarăși și înființează o altă asociație. Astfel cele zece persoane au fiecare câte o demnitate în asociația lor, dar, din păcate, lipsesc membrii. Atacă apoi pe cale legală organizația cealaltă, care dispune cu un statut aprobat și pretind ca să i se revoce personalitatea juridică și solicită totodată personalitate juridică pe seama noii lor asociații.

Ba și mai mult. Intră în grup în sala de ședințe e vechei asociații și vor să terorizeze pe cei 120 de membrii al acesteia, deoarece aceștia nu vor să meargă după cei zece năuci. Au adus cu sine pisici, pe cari le-au pus să miaune și au făcut tot posibilul să conturbe mersul normal al ședinței. Numai disciplinei, care domină între membrii vechei asociații și intervenției poliției se poate mulțumi că ședința aceasta n'a avut urmări mai grave. Acești domni nu-și dau seama că prin comportamentul lor dăunează numai lor înșiși, fără a-și da seama că au fost înduse în eroare de niște

persoane interesate, cari tind cu toate mijloacele să arunce între rândurile micilor industriași sămânța desbinării. Au devenit uneltele unor indivizi, cari știind că pot pescui numai în apă turbure, fac tot ce le stă în putință pentru turburarea unității micilor industriași.

Li rugăm pe toți industriașii bărbieri din țară ca în interesul lor propriu să nu să lase influențați de către acești ambițioși, iar dacă aceștia atacă chiar interesele existențiale ale industriașilor onești, să-i boicoteze până când se vor desvâța de proastele lor năravuri.

Dacă cineva are doleanțe particulare, sau de interes general, organizația e menită a-i da ascultare și de a veni în ajutorul său. Organizația își dă ușor seama dacă o inițiativă particulară e, sau nu demnă de realizat. Erau între persoanele, cari au provocat scandalul, și câțiva oameni, cari au fost înduși în eroare, dar cari și-au recunoscut greșeala. Merită laude mai ales unul dintre ei, care a tratat chestiunea în mod cu totul obiectiv, acesta e într'adevar demn să stea în fruntea

Câteva rânduri despre ușurarea achitării impozitelor

În numărul trecut al revistei de față am citit articolul »Instantaneu depe frontul impozitelor«, în care sunt expuse multele necazuri și vexări, pe cari trebuie să le suporte contribuabilul, căruia i se pretinde pe nedrept un impozit. În modestele mele rânduri de mai jos voi încerca să expun câtă frudă și cât timp necesită dacă cineva vrea să-și aranjeze chestiunea datoriiilor sale față de Fisc.

Într-o bună zi a apărut la mine un agent fiscal, care mi-a adus la cunoștință că de acum încolo nu mai cunoaște nici o milă și nu-mi va da nici o amânare. Dacă până mâine nu-mi voi plăti impozitul restant depe un trimestru, mâine vor veni cu căruță și-mi vor ridica toate castrafustele sechestrate.

În astfel de chestiuni agenții nu

unei organizații, căci e conștient de faptele sale.

Nu vrem să ne ocupăm în mod detaliat cu această chestiune, nici să amintim nume în speranța, că acești domni își vor da seama că comportamentul lor le cauzează numai cheltuieli inutile și supărări nefolositoare, dar provocă totodată mari pagube colectivității. Ne-ar părea foarte bine, dacă la proxima adunare generală i-am vedea și pe dâșii în rândurile membri'or regulați și folositori ai vechei organizații, discutând cu aceeași tărie și perseverență, cu care au procedat cu ocazia ultimei ședințe, dar de astă dată folosind această verva pentru discutarea problemelor existențiale ale branșei întregi. În acest caz îi asigurăm că încrederea membrilor îi va pune în fruntea organizației. Ne-ar părea bine, dacă ar da și ei o mână de ajutor în marea operă, pe care trebuie s'o realizeze branșa, și anume înființarea Sindicatului pe țară al industriașilor bărbieri, cu centrala în Cluj. Suntem convinși că participanții obiectivi și neinfluențați ai acestei provocări, dacă vor înceta să continue politica lor fracționistă, vor putea deveni membrii conștiințioși și conducători utili ai organizației, care știe în totdeauna să evalueze capacitatea și onestitatea membrilor ei, iar pe cei cari o merită, îi pune fără întârziere în fruntea ei.

cunosc glumă, deaceia și eu am luat în serios chestiunea. Mi-am închis atelierul și am plecat numai-decât să-mi caut bani. Restanța se ridica la suma de două mii cincisute de lei. Toată ziua am fugit și până seara la nouă am reușit să strâng suma necesară din împrumuturi de câte cincizeci-șasezeci lei.

A doua zi dimineața iar mi-am închis atelierul și am plecat cu banii în buzunar să-mi plătesc impozitul. La orele opt am fost deja la Administrația financiară, căci oficiul se deschide la această oră. Aștepta deja o mare masă de oameni. Dacă Domnul Ministru de Finanțe ar fi văzut aceasta multime, desigur n'ar mai spune că contribuabilii nu vor să plătească.

La orele nouă și jumătate în sfârșit funcționarul a început să

lucreze. Cu mari precautuni i-a ales intai pe cunoscuti si pe cei mai instariti si apoi a venit si randul celorlalti. Din timp in timp servitorul il chema pe functionar, atunci natural, munca stagna. In cele din urma pela orele douaspzece a venit si randul meu. Am predat banii si cartea de impozit.

— Tine-ti Va banii — striga functionarul.

Mi-as fi refinit cu placere banii, dar... nu se putea.

Functionarul a deschis apoi niste registre urias, a cercetat diferite date si mi-a facut declaratia, zicandu-mi:

— Acum sa trece-ti la casa si asteptati pana Va vine randul.

Era deja dupa masa la ora unu si jumata, cand m-am putut satisface obligatia mea cetateneasca, punandu-mi banii pe ghiseu.

Domnule Ministru de Finante! Onorabili Administratori Financiari! Contribuabili! E bine asa? N-ar trebui sa se schimbe aceasta situatie?

Nu vreau sa vorbesc aci despre faptul, ca impozitele sunt prea inalte. Nu vreau sa vorbesc nici despre duimul de impozite, taxe si timbre, intre care sarmanii contribuabili se

ratacesc, ca intr-o padure seculara. Agenzii si functionarii fiscului au dreptul sa ia impozitele contribuabililor, dar n-au dreptul sa le rapeasca si timpul lor de muncă. Caci timpul de muncă e necesar pentru sustinere si pentru putea plati impozitele. Sistemul de incasare al impozitelor ar trebui usurat in oarecare fel. Eu de exemplu imi inchipui in felul de mai jos aceasta usurare:

Micul industriaş Ion Costin are de plătit o anumită sumă ca impozit. Ar trebui ca contribuabilul Ion Costin să aibă dreptul de a cumpără securi postale la oricare tutungerie şi să poată plăti orice sumă minimală, prin securi. În cazul introducerii unui astfel de sistem, Statul va putea câştiga şi prin securile postale, prin taxele postale, iar contribuabilii n'ar trebui să-şi piardă timpul. Astfel contribuabilii ar putea lucra mai mult, deci şi-ar câştiga mai uşor suma necesară pentru impozit, ceea ce ar constitui un alt avantaj pentru Stat.

Gheiza Baumgarten
Tg. Mureş

Néhány szó az adófizetés megkönnyítéséről

A legutóbbi számban olvastam a »Pillanatfelvételek az adófrontról« c. cikket, amely rámutat, hogy milyen nehézségekbe és idegölő futkosásba kerül, ha az adófizető el akarja kerülni, hogy ne hajtsák be rajta a tévesen követelt adótételt. Szerény tehetségem szerint az alábbiakban azt írom meg, hogy milyen munkába és mennyi időbe kerül, ha az adó-alany rendezni akarja az állammal szembeni tartozását.

Megjelent nálam a kerületi adóhivatal végrehajtója s bejelentette: »se irgalom, se kegyelem«. Ha holnap nem fizetem ki negyedévi adómat, úgy jönnek a szekérral s elszállítják lefoglalt cök-mokjaimat...

Ilyen téren az adóvégrehajtók nem ismerik a tréfát. Magam is komolyra vettem a dolgot, bezártam a műhelyemet és elindultam pénzt szerezni. Kettőezeröttszáz lejt tett ki az adóm. Egész nap lótotam, futottam, míg végre este kilenc órára ötven lejes tételenként összekoldultam az adóba fizetendő összeget.

Másnap reggel újból bezártam a műhelyemet és elindultam pénzzel a zsebemben adót fizetni. Reggel nyolc órakor már az adóhivatalban voltam. Ekkor kezdődik ugyanis a hivatalos óra. Rajtam kívül ekkor már hatalmas tömeg várakozott. Valamennyien fizetni akartunk. Ha a pénzügyminiszter ur Ókegyelmessége ezt látta volna, nem mondaná, hogy az adófizetőkben nincsen meg a fizetési készség.

Fél tizkor végre a tisztviselő munkához látott. Nagy körültekintéssel kiválogatta az ismerősöket és rangosabbakat, majd a többiekre került a sor. Közben-közben a szolgál-el-el hívogatta a tisztviselőt, amikor természetesen megakadt a munka. Végre kevéssel tizenkét óra előtt rám került a sor. Átnyújtottam a pénzt és az adókönyvet.

— Tartsa meg a pénzét — kiabált rám a tisztviselő.

Szívesen szót fogadtam volna, de nem lehetett...

A tisztviselő hatalmas könyveket szedett elő, kinézte a megfelelő ada-

tokat, majd kiállította a deklarációt s azt mondta:

— Most menjen a pénztárhoz és várja meg, míg magára kerül a sor.

Délután fél ketőt mutatott az óra, amikor végre eleget tehettem állampolgári kötelezettségemnek és lepengethettem az adóösszegemet a pénztárnok elé.

Pénzügyminiszter ur! Adminisztrátor urak! Polgártársaim! Rendben van ez így? Nem kellene ezen az állapoton valahogyan segíteni?

Nem akarok ezen a helyen arról írni, hogy sok az adó. Nem írok arról sem, hogy a sok különböző bélyegek és taxák dzsungeljében eltéved a szegény adófizető polgár. Az adóhivatalnak a kötelessége, hogy beszedje az adót, de nincsen joga hogy az adóval együtt elvegye az adóalany munkaidejét is. Mert a munkaidő arra való, hogy az adóalany dolgozzon, mert csak így teljesítheti az állammal szemben is kötelezettségeit. Az adófizetési rendszert valamilyen formában könnyíteni kellene. A magam részéről az alábbiakban képzelem el ezt a könnyítést:

Kerekes Márton kisiparos meg van adózva egy bizonyos összeggel. Álljon jogában Kerekes Mártonnak bármelyik tőzsdében vagy a postán adó-csekklapot vásárolni, legyen joga bármilyen kis összeget is a csekkapon az állami adóhivatal javára befizetni. Ebben az esetben az állam keresni fog a csekklapokon, a posta a kezelési díjon, az adóalanyok pedig nyugodtan dolgozhatnak s nem vesztítve el munkaidejüket, növelhetik keresetüket, s így amellet, hogy saját maguknak is használtak, a többllett keresetből könnyebben fizethetik adóikat s így az adófizetés megkönnyítésével az állam is jó üzletet bonyolítana le.

Baumgarten Géza
Tg. Mureş

BLAU

Cluj, Str. Minoritilor No. 4

Pregăteşte cele mai moderne

COMPACTĂRI

pe lângă cele mai rentabile prețuri

IND. METALURGICĂ

Cimentarea

Construcția modernă de mașini pune pe piesele componente ale mașinilor sarcini, cărora aceste piese le-ar putea corespunde cu greu. A fost necesar ca materialul acestor piese să fie rafinat, pentru a face astfel mai rezistente piesele. Astfel au luat naștere diferite materiale construite din oțel, căruia i se adaugă alte metale (mangan, wolfram, nichel etc.) Aceste oțeluri se puteau însă utiliza numai pentru construcția pieselor, a căror folosire e numai de un singur fel. Ele nu suportă o utilizare multiplă.

Azi se cere ca piesele mașinilor să nu se rupă la îndoire, sau loviri iar suprafața lor să fie cât se poate de solidă. Aceste proprietăți nu se pot dobândi prin călire, deci a fost nevoie de un alt procedeu, mai corespunzător. Un astfel de procedeu e și cimentarea, procedeu, care constă din acoperirea cu un strat de 1—1.50 mm. de oțel a pieselor, cari sub acest strat rămân moi și ușor de găurit și de pilat. Piesele astfel dobândite sunt foarte rezistente. De ex. o roată dințată pentru automobile, trebuie să suporte și să reziste unor forțe mari și brusce, e nevoie deci ca suprafața ei să fie tare, dar și dinții să fie rezistenți și să nu se rupă. Insa oțelul nu poate fi călit atât de intens, încât rezistența ei să fie absolut singură și apoi prin călire piesele se și deformează și primesc crăpături de îndată ce ajung în contact cu apă. Cimentarea se face în cupatoare. Materialul, care trebuie prelucrat se pune în cutii mari, presărând în jurul lui praf de cărbuni de lemn și de carbonat de bariu, operația se poate îndeplini la o temperatură relativ joasă: 900 grade C. De obicei alături de materialul care trebuie prelucrat se mai pune și o mică bară din același material. Încălzirea cuptorului ține 6—8 ore, timpul depinde de materialul prelucrat. Se cercetează apoi, rupându-se bara de probă, dacă stratul solid este destul de gros, apoi încălzim din nou material la 900 de grade. Ținem materialul la aceasta atmosferă timp de 15—20 minute. Apoi reducem temperatura la nivelul de călire, răcindu-o apoi brusc. E nevoie de această încălzire anticipativă căci materialul are nevoie de o temperatură înaltă. Dacă-l încălzim numai până la temperatura de călire interiorul materialului rămâne granulos, deci n'ar fi destul de rezistent. Aceasta descriere a cimentării e numai într'atâta schematică, întrucât nu se extinde asupra materialului, pe care vrem să-l cimentăm. Fabricile își comandă materiile componente, cari sunt cele mai corespunzătoare pentru construcția diferitelor piese. Cercetând diferitele materiale pe cale teoretică și experimentală (comportamentul ei la o anumită temperatură, capacitatea ei de absorbție de carbon etc.) din acestea vom constata apoi timpul necesar cimentării și compoziția materiei carbonizante. Cimentarea se poate face numai de către persoane cu vastă pregătire de specialitate.

Turnarea

În turnătorie astăzi nu se mai poate dispensa formarea cu ajutorul mașinilor. Fără mașini nu se pot confecționa mărfuri curate și frumoase, mai ales dacă

vrem să producem multe mărfuri într'un timp minimal. Fabricile din străinătate întrebuintează azi peste tot sistemul mecanic de formare.

O jumătate a modelului se află pe o masă, iar cealaltă jumătate e pe o altă masă, clădită în așa fel în masă, încât cu ajutorul unui braț se poate scufunda ori ridica exact la locul ei. Din masă ies niște proeminente, cari corespund exact unor scobituri ale cutiei de format. Așezăm pe masă cutia de format, o batem apoi cu nisip, iar mai târziu cu ajutorul brațului îndepărtăm modelul depe masă. Pe masă a doua tot astfel se pregătește

cealaltă jumătate a modelului, care e prevăzută cu un canal, prin care se toarnă metalul. Astfel cele două cutii cu modele uscate, sau umede se pot pune laolaltă și le putem turna. Dacă prima bucată e bună și modelul nu a alunecat, putem face mii de bucăți, cari toate vor fi exact ca prima.

În timpul din urmă se lucrează cu mese, cari se pot întoarce. Cu ajutorul acestor mese se poate face același lucru, care până acum se făcea cu două mese. Turnarea cu ajutorul unei singure mese însă nu se poate practica ori când, căci în multe cazuri forma modelului cu permițe aceasta.

La o astfel de instalație modelul nu este fixat pe masă, ci se poate ușor schimba după necesitate.

IPARI

Cementálás

A modern gépépítés a gépelemekre olyan feladatokat rő, hogy azok csak ideig-óráig felelnének meg rendeltetésüknek. Rafinálni kellett tehát anyagukat, hogy egy-egy igénybevételnek megfeleljenek, így keletkeztek azután a különböző acél fajták, melyhez különböző fémek (Mangán, Wolfram, Nikkel stb.) kerültek. Ezen acélok azonban csak olyan gépelemek készítésére használhatók, ahol csak egynemű az igénybevétel. Összetett igénybevételeket nem bírtak ki.

A legtöbb gépelemtől azt kívánjuk, hogy hajlításra, ütésre ne történjen a munka felületé kemény legyen. E tulajdonságok keresztüledzés útján el nem érhetők s így egy olyan eljárásra volt szükség, mint a cementálás, ahol a gépelemet kívül egy 1—1.5 mm. vastag kemény acélréteg burkolja, de belül puha maradt és könnyen furható, reszelhető, pld.: egy automobil fogaskerék, amelynek nagy és hirtelen támadó erőket kell legyőzni, egy-egy foga hajlításra és nyomásra van igénybevéve, kívánatos tehát, hogy surlódó felületük kemény legyen, de a fogak is kibírják törés nélkül a munkát. Minthogy pedig egy acél-tárgyat úgy keresztül edzeni, hogy annak jósága biztos legyen, nem lehet (eltekintve az edzésnél keletkező alak deformálódástól, vízrepedéstől stb.) a gyárak ma az ilyen gépelemeket cementálják. A cementálás kemencében történik: A munkadarabot egy a tűzet jól álló szekrénybe helyezik s azt egyenletesen elosztott széndus anyaggal körül döngölik. Ilyen széndus keverék a faszén és barium karbonat keveréke, ezzel a leggyorsabban kb. 900 C fok mellett már elérhető a számítás. A munkadarab mellé rendszeren még egy ugyan olyan anyagból készült pálcikát dugnak. A szekrény hevítés 6—8 órát tart, függ a munkadarab anyagától. Ha a próba-pálcán végzett törési próbáknál a kemény réteg a kívánt vastagságban van, a tárgyat újból 900 fokra hevítjük, s 15—20 percig ezen a hőmérsékleten tartjuk, azután a levegőn az edzési hőmérsékletre hűtjük, ezen állapotából pedig gyorsan hűtjük le. Erre az előzetes felhevítésre azért van szükség, mert a belső szénzégénnyebb anyagnak nagyobb hőmérsékletre van szüksége, hogy a szénítés végbe menjen s ha a tárgyat csakis az edzési hőmérsékletre hevitenénk, akkor a törési felület befelé durva szemcsés ma-

radna, tehát nem volna eléggé szívós. A cementálásnak ezen leírása, csak annyiban sematikus, hogy nem terjed ki az anyag vizsgálatára, amelyből cementálni akarunk. A gyárak maguk állítják össze, vagy rendelik meg a felhasználás szerint azokat a betétanyagokat, mely anyag bizonyos gépelemek készítésére a legalkalmasab. Minden betéti anyagot elméleti és gyakorlati úton megvizsgálunk (viselkedését bizonyos hőfoknál, szénfelvétel képességét stb.) ebből állapítják meg azután a cementálási időt s a szénidő anyag összetételét. Jól cementálni nagy szakértelmet és gyakorlati tudást igényel.

Öntészet

A gép formálás az öntészetben már nélkülözhetetlen, mert tiszta és szép tömegűt alig lehet gyorsan előállítani, gépesített rendszer nélkül. A külföldi gyárak ma már kizárólag csak gépesített rendszert használnak a tömegcikkek formálására.

A minta egyik fele az egyik asztalon, másik fele a másik asztalon úgy van beépítve, hogy az egy emelőkar segítségével alásülyeszthető, vagy visszahelyezhető pontosan a helyére. Az asztalból vezetők állanak ki, amelyre a formaszekrények furata pontosan talál. Az asztalra helyezük a formaszekrényt, homokkal megdöngöljük a gyakorlati keménységre, azután fakalapáccsal megütögetjük a mintavezető rudat és a mintát alásülyesztjük az emelőkar segítségével és a már kész formát leemeljük az asztalról. A második asztalnál ugyanígy készül el a forma másik fele, azzal a különbséggel, hogy beömlő nyílással látjuk el kívülről, hogy a fém beönthető legyen, mert az első beöntés helye már a mintával egyidejűleg meg lett formálva. Így a két fél formaszekrényt száritva vagy nedves formával ha összetesszük, le is önthetjük. Ha az első darab jó, és nincs eltolódás, százezekre menő mennyiséget állíthatunk így elő s minden darab egyforma lesz.

Ujabbán megfordítható asztalokkal, egy mintával ugyanazt végzik el, amihez eddig két asztalt használtak, de az egy asztallal való öntészet nem minden esetben alkalmazható, mert a minta alakja nagyon sokszor ezt nem engedi meg.

Az ilyen berendezésnél, ha az asztalt mintával együtt lecseréljük a főrő helyhez mérten minden forma elkészíthető.

IND. DE CONSTRUCTII

Concurența nemiloasă a meseriașilor clandestini sufocă industria de construcții

Am primit rîndurile de mai jos dela d. DECSEY, zidar din Cluj, pentru publicare.

Industria de construcții se luptă cu mari greutăți, fapt, care e provocat în mare parte de meseriașii clandestini. De îndată ce se aude că cineva vrea să construiască, meseriașii clandestini se prezintă imediat cu duumul și-l asaltează pe cel, care vrea să construiască o clădire de orice fel. Clandestiniștii cer natural prețuri cu mult mai ieftine și astfel proprietarul, crezând că va face economie, le dă lor lucrarea.

Meseriașul clandestin încasează numai decât avansul și începe să lucreze, dar fără calfe. Dacă însă proprietarul cere ca lucrările să fie mai urgent terminate, clandestinistul promite, dar nu se ține nicio-

dată de cuvânt. Aceste tergiversări în timp de vre-o câteva săptămâni, când proprietarul devine mai vehement și atunci clandestinistul îl face pe supăratul, își ia catrafustele și se duce cu avans cu tot.

Numeroși proprietari au pățit-o astfel cu clandestiniștii, dar nici azi nu și-au dat seama că executarea lucrărilor de către clandestiniști le procură numai pierderi.

Ar fi bine dacă fiecare proprietar, care vrea să construiască ar cere în prealabil prezentarea cărții de meșter, căci un zidar cu actele în regulă nu e responsabil față de dânsul numai materialicește, ci și moralmente. Afară de aceasta nu va fi expus amenzilor și pedepșelor, cari îl amenință în cazul că-și predă lucrările unor clandestiniști.

Sfera de activitate a zidarilor și dulgherilor

Noua lege a meseriilor prevede cinci categorii pentru industria de construcții dar prevederile legii nu sunt tocmai clare în privința sferei de activitate a acestor meseriași.

Din cauza aceasta Uniunea Industriștilor de Construcții publică în cele ce urmează regulamentul dat în această privință de Ministerul de Industrie și Comerț, care va fi în vigoare până când se va întocmi regulamentul noii legi a meseriilor.

Drepturile industriale ale celor cinci categorii de meseriași: constructori, zidari, dulgheri, mic. zidari și mici dulgheri se reglementează precum urmează:

a) Meșterii constructori au dreptul să angajeze și să execute orice fel de construcții, împreună cu toate lucrările cari formează parte integrantă a clădirii.

b) Meșterii zidari au dreptul să angajeze construirea de case cu un singur etaj, putând executa și muncile accesorii, cari formează parte integrantă a construcției, cu condiția ca:

1. distanța dintre pereții extremi ai casei să nu întrecă 15 metri,
2. distanța dintre fundament și streșină să nu întrecă 6 metri,

3. nici distanța dintre pereții, cari susțin tavanul să nu fie mai mare în nici o încăpere decât 6 metri.

La edificiile, cari întrec măsurile de mai sus, zidarii pot executa numai lucrările de fundamente, dar și pe acestea numai sub supravegherea unui meșter constructor.

c) Dulgherii au dreptul să angajeze și să construiască edificii de lemn, (înțelegând aci și casele cu schelet de lemn), precum și toate lucrările accesorii, în limita prevederilor punctului b), apoi toate felurile de lucrări în lemn.

d) Micii zidari pot angaja tot felul de lucrări de reparații, cari nu ating construcția caselor și cari nu necesită schele mai înalte, decât un etaj. Afară de aceasta mai pot executa în comunele rurale ori ce fel de munci de zidar (afară de muncile dulgherești) la casele simple fără etaje și fără pivniță, cari conțin maximum 2 camere și o bucătărie și a căror extindere frontală nu întrece 6 m.

e) Micii dulgheri au dreptul să execute construcții de podele, grajduri, garduri, porți, iar la edificiile lucrări de reparație, cari nu ating construcția caselor și

cari nu necesită schele mai înalte, decât un etaj.

Afără de aceasta mai au dreptul să execute lucrările dulgherești ale acelor case mai simple dela sate, pe cari le pot construi ciopliții în piatră.

f) În regiunile unde se construiesc mai multe case de acelaș fel, micii zidari pot executa astfel de case chiar dacă ele diferă de casele simple prevăzute sub art. d. respective b. ale prezentului regulament.

g) Meseriașii din fiecare categorie pot executa și demolarea construcțiilor, cari aparțin sferei lor de muncă.

În general numai acei meseriași au dreptul să construiască clădiri, a căror drepturi sunt recunoscute prin prezenta.

Formează excepție: acele persoane fizice sau juridice, cari execută lucrări de acest fel pe seama lor proprie, dar numai cu condiția, ca lucrările să fie conduse de persoana, cari au pregătire de specialitate.

h) Dacă un meseriaș din oricare categorie de mai sus ar muri înainte de executarea lucrărilor angajate, rudeniile acestuia pot termina lucrările numai angajând un conducător, care posedă brevet legal.

Prezentul regulament intră în vigoare odată cu publicarea sa în Monitorul Oficial, dată, la care devin nule prevederile regulamentelor Nr. 33.978—1927 și 57.199—1927.

Regulamentul de mai sus a intrat în vigoare în ziua de 29 Iulie Nr. 38.955.

Jó reklámhoz
Jó klisé!
Tizian-tól
Fémcimkét
CLUJ
Strada Regina Maria No. 8.

ÉPÍTŐIPAR

Megöli az építőipart a kontárok áldatlan konkurenciája

Az alábbi hozzászólást Décsey cluji kőművesmester küldte be lapunknak közlés végett.

Az építőipar súlyos nehézségekkel küzd, amit főleg az ipar engedély nélkül dolgozó kontároknak köszönhet. Amint munkavállalásról van szó, a kontárok valósággal megostromolják az építeni akarót, akár kisebb új épületről akár pedig javításról van szó. Árbán természetesen a kontár jóval kedvezőbb, mint az iparengedéllyel rendelkező szakember, az építető megszédülve a kedvező árajánlatától abban a reményben, hogy jelentős költségmegtakarítást eszközölt, kontároknak adja ki a munka elvégzését.

A kontár azonnal felveszi a megfelelő előleget, úgy-ahogy neki is fog a munkának, de megfelelő segítség nélkül. Ha a munkaadó gyorsabb menetet követel a munkánál a kontár újra ígér, de újra nem

tartja be ígéretét. Ez így megy egy-két héten keresztül, végül is ha a megrendelő türelmetlenkedni kezd, a kontár összehajítja szerszámaikat s adva a megsértettet, tovább áll a felvett előleggel együtt.

Számtalan építető járta meg már hasonló módon a kontárokkal való kísérletezést, de a megrendelők azért most sem tanultak, tovább is költségmegtakarítást akarnak eszközölni s továbbra is kontárokat foglalkoztatnak.

Saját érdekükben cselekszenek az építetők, ha a munka kiadása előtt az illető mesterektől jogosítványaik bemutatását kérik, mert ebben az esetben a vállalkozó nem csak anyagilag felelős megrendelőjével szemben, hanem amellelt, hogy kifogástalan munkát végez nem teszi ki magát külön büntetésnek is amely a kontárokkal való munkáltatás esetén állandóan veszélyezteteti.

Milyen működési jogkörrel dolgozhatnak a kőművesek és ács mesterek

Az építőiparosok részére az ipar törvény öt kategóriát állapít meg, de a munkajogra vonatkozólag a rendelkezés nem elég világos. Emiatt az érdekelt mesterek részéről a működési jogkört illetőleg nagy a bizonytalanság s ezt akarja eloszlatni az oradeai „Építő iparosok Szövetsége” midőn az alábbiakban szószerint leközli az Ipar és Kereskedelmi miniszteriumnak e jogkörre vonatkozó rendelkezését, amely mindaddig életben van, amíg az új törvénnyel kapcsolatosan újabb rendelkezés nem történik.

Az építőipar körébe tartozó öt féle iparos kategória, u. m. építőmester, kőműves-mester, ácsmester, kis kőműves és kis ácsok ipari jogai — újabb rendelkezésekig — az alábbiakban szabályoztatnak:

a) Az építőmestereknek joguk van elvállalni és végrehajtani bármilyen építkezéseket, beleértve azon ipari munkákat is, amelyek ennek a szerves kiegészítő részét képezik.

b) Kőművesmestereknek joguk van elvállalni és végrehajtani földszintes házak és gazdasági épületek építését, beleértve azon ipari

munkákat is, amelyek ennek szerves kiegészítő részét képezik, azzal a feltétellel, hogy:

1) a külsőfalak közötti távolság ne haladja túl a 15 métert,

2) hogy az alap legmélyebb pontjától az ereszig a magassága ne haladja túl a 6 métert,

3) hogy az épület belsejében egy férőhelyiségnek se legyen a mennyezet tartó falak között 6 méternél nagyobb nyílása.

Azoknál az épületeknél, amelyek a fenti méreteket túl haladják, a kőművesmesterek csakis a föld — kőműves — és elhelyező munkákat végezhetik és ezeket is csak építőmester vezetésével.

c) Ácsmestereknek joguk van elvállalni és végrehajtani faházakat (beleértve a favázás házakat is,) valamint az összes ezt kiegészítő ipari munkákat, a jelen rendelet b.) pontja alatt megállapított méreteken belül és továbbá bármiféle ácsmunkákat.

d) Kis kőművesek végezhetnek mindenféle javítási és karbantartási munkákat, amik az épület szerkezetét nem érintik és amikhez nem szükséges a földszintesnél na-

gyobb állványozás. Ezen kívül községek területén, az ácsmunka kivételével, elvégezhetnek minden köműves és ipari munkákat, az olyan egyszerű, földszintes házaknál, amik alatt nincs pince, amikbe legtöbb 2 szoba, konyha van, amiknek a tűzfalai egy és ugyanazon egyenes vonalban van és amiknek a külső egymástól való homlokzati távolsága nem haladja túl a 6 métert.

e) Kis ácsoknak joguk van végezni, padlók, (podozatok) kerítések, ólak, kapuk és szabadajtók készítését; míg az épületeknél, azokat a szakmájukhoz tartozó javítási (karbantartási) munkákat, amelyek nem érintik az épületszerkezetét és amikhez nem szükséges a földszintesnél magasabb állványozás.

Joguk van még — a községek területén — azon földszintes házak ácsmunkáinak elvégzésére, amiknek felépítése a kis kőművesek jogkörébe tartozik.

f) Azon vidéken, ahol szokásos az egyforma házak építése, kis kőműves mesterek elvégezhetik ezt még abban az esetben is, ha ezek különböznek a jelen rendelet d) illetve b) pontjában meghatározott egyszerű házaktól.

g) mindegyik kategória elvégezheti a sajátkörébe tartozó építkezések lebontását is.

Általában, épületek építését, csak azok az iparosok végezhetik, akiknek ezt a jogát a jelen rendelet elismeri.

Kivételt képeznek: azok a magán, vagy jogi személyek és közhatóságok, akik sajátmaguk, saját vállalatukban végeznek ilyen munkákat, de csakis azzal a feltétellel hogy a munkák vezetésére alkalmazott állandó személyzettel rendelkezzen a fent mutatott minimális képzettséggel.

h) Ha egy építőmester, kőművesmester, ácsmester, kis kőműves vagy kis ács, az elvállalt munkája befejezése előtt meghal, akkor ennek özvegye vagy leszármazottai csakis abban az esetben fejezhetik be a munkát, ha e célból alkalmaznak egy képesítései és iparral rendelkező munkavezetőt.

Jelen rendelet a Monitorul Oficialban való megjelenésével egyidejűleg lép életbe, mely időponttól kezdve rendelkezései, visszavonják a 34.978 — 1928 és 57.199 — 1927. számú rendeletek rendelkezéseit.

A fenti rendelkezés 1932 július 29-én 38 számmal lépett életbe.

IND. OSPITALIERA

S'a introdus un nou sistem de plăți la restaurante

Ministerul de interne a trimis o circulară tuturor polițiilor, care înterezează pe toți industriașii ospitalieri. Această circulară prevede că în viitor chelnerii trebuie să încaseze și costul acelor articole, pe cari până azi le vindeau alte persoane, ca prăjituri, fructe etc. Această măsură după părerea industriașilor ospitalieri are de scop ca

prin incasarea acestor sume de către chelneri să fie cât mai multe chitanțe, a căror valoare întrece suma de 20 lei și ca astfel aplicarea timbrului de aviație să fie obligatorie. Aceasta, în sensul legii, care prescrie că facturile, a căror valoare întrece suma de 20 lei vor fi prevăzute timbru de aviație.

A devenit inutilă maximalizarea prețurilor dela restaurante

Decurând Comisia de constatare a prețurilor s'a ocupat cu prețurile de vânzare ale restaurantelor din Cluj. Comisia a cercetat mai întâi prețurile restaurantelor din alte orașe, în urma căreia Comisia a ajuns la convingerea că prețurile restaurantelor din Cluj nu sunt

mai înalte, decât a altor orașe, deci maximizarea prețurilor este complet inutilă. În locul maximizării, Comisia a introdus pentru toate restaurantele sistemul meniurilor, ale căror prețuri s'au stabilit astfel: cl. I. lei 28, cl. II. lei 24, cl. III. 18 lei.

40 lei. Astfel vedem că spesele pantofarului se ridică la suma de 160 lei. La aceasta trebuie să mai adăugăm și venitul patronului, căci și dânsul trebuie să se susțină din ceva și astfel pentru o asemenea muncă ar trebui să ceară 200 lei.

Pantofarul însă nu poate cere atâta, căci marea majoritate a consumatorilor nu poate plăti o sumă atât de mare și deaceia se adresează pantofarilor clandestini, cari neplătind impozite pot angaja lucrările cu 25% mai ieftin, decât ceilalți pantofari. Din păcate între clandestiniști se întâlnesc chiar și meșteri, cari posedă brevet și cari cu toate că sunt independenți concurează la prețuri cu pantofarii clandestini, provocând însemnate daune branșei.

Ar fi momentul cel mai prielnic ca pantofarii să-și dea sama de situația imposibilă de azi ca — dând la o parte certurile de azi și politica lor fracționistă — să se solidarizeze într'o vastă organizație, care ar fi capabilă să apere interesele întregii branșe.

Traian Bercian

Pantofar din Cluj

IND. DE VOPSITORIE

Doleanțele zugravorilor

Pe baza categorizării meseriilor după tabloul alăturat noii legi a meseriilor, unele Camere de Muncă cer dela patronii pictori și zugravori o declarație, în care se opteze pentru una dintre cele două ramuri ale acestei meserii. Aceasta măsură a Camerelor de Muncă este complet lipsită de fond, deoarece meseriașii pictori și zugravori, pe baza vechilor cărții de maestru, au dreptul să profeseze ambele ramuri

industriale, iar o lege nu poate avea niciodată efect retroactiv, deci prevederile noii legi se vor putea aplica numai față de noua generație de pictori și zugravori. Putem conchide deci că aceste Camere de Muncă au interpretat greșit legea și numai astfel au putut cere meseriașilor declarații de optare. Meseriașii interesați protestează împotriva acestor demersuri.

INDUSTRIE DE PANTOFARIE

Fabricile de ghete sufocă complet industria de pantofărie

Situația industriei de pantofărie devine pe zi ce trece tot mai critică. Azi se întâmplă foarte rar ca pantofarii să primească comenzi de ghete noi, ei trebuie să se susțină aproape numai și numai din reparații, rictuiri și alte munci neînsemnate. Aproape nimeni nu mai comandă pantofi dela pantofari, pentru că articolele fabricilor chiar dacă sunt mai proaste calitativ sunt mai efine, și mai plăcute la aparență, decât pantofii confecționați de manufacturieri, căci un pantofar deabia poate cumpăra materiile pri-

me pe preț, pe care fabricile își vând produsele fabricate.

Pantofarilor nu le mai rămân numai reparațiile, dar acestea oferă un venit absolut minimal. Aceasta pentru că materiile prime sunt atât de scumpe, încât publicul nu e în stare să suporte aceste prețuri și astfel scumpirea materiilor prime îl atinge în modul cel mai simțitor pe pantofar. Să luăm cu bază pregătirea unei pingele. Talpa necesară pentru o pereche de pantofi de domni costă 80 lei. Tocurile 35 lei. (cuie etc.) 5 lei, salariul calfei

Cartelul fabricanților de cuie de lemn va lua ființă din nou

Cartelul fabricilor de cuie de lemn s'a desfăcut în timpul din urmă pentru că fabricile n'au putut să se învoiască în privința divizării cotei de producție. Iniințarea cartelului de pielărie a dat un nou impuls și fabricanților de cuie de lemn, cari au însărcinat Banca de Control din București cu conducerea tratativelor de cartel.

Legmodernebb

KÖNYVKÖTÉSEKET

jutányosan készít

BLAU

CLUJ. Str. Minorităților 4.

VENDÉGLŐIPAR

Uj rendszert vezettek be a vendéglői fizetéseknel

A belügyminisztériumból a vendéglőiparosokat érdeklő körrelelet érkezett a kolozsvári rendőrségre. A rendeletben a minisztérium előírja, hogy a jövőben a kávéházi és éttermi főpincéreknek kell elszámolni mindazon árukat — így a kenyeret, tésztát, gyümölcsöt stb.. amit eddig a „kenyeres lányok” árusíthattak. E rendeletnek a vendéglőiparosok nézete szerint valószínűleg az a célja, hogy a fogyasztás-

ról szóló számlák az együttes elszámolás révén, minél gyakrabban haladják meg a 20 lejt, hogy így a repülőbélyeg alkalmazása kötelező legyen. A törvény értelmében ugyanis a 20 lejen felüli fogyasztásról szóló számlára repülőbélyeget kell ragasztani, míg az említett összegnél kisebb fogyasztások bélyegmentesek.

A rendelet már július 21-től kezdődően életbelépett.

Szükségtelené vált a cluji vendéglői árak maximálása

Az elmúlt napokban az árvizsgáló bizottság foglalkozott a cluji vendéglői árak maximálásával. A bizottság előzetesen bekérte a többi városok vendéglői árait s azok alapos áttanulmányozása után arra a meggyőződésre jutott, hogy a cluji árak semmivel sem magasabbak a többi városok árainál s így nincs

szükség a vendéglői árak maximálására. Az árvizsgáló bizottság maxímálás helyett újra életbeléptette a vendéglőkben a menürendszert, amelynek árait I. II. és III. oszt. éttermek szerint a következő képen állapította meg: I. oszt. 28, II. oszt. 24 és III. oszt. 8 lej.

FESTŐIPAR

A szobafestők sérelmei

Az egyes munkakamarák az ipar-törvény új kategorizálására hivatkozva, nyilatkozatokat kérnek a szobafestő és mázoló ipart űző mesterektől, hogy a jövőben a két iparág közül melyiket kívánják folytatni. A munkakamarák ezen eljárása teljesen indokolatlan, mert a kérdéses mesterek a régi törvény értelmében úgy a szobafestést, mint a mázolást megtanulták s szabadon gyakorolták s az új törvényt visszamenő hatállyal nem lehet ve-

lük szemben alkalmazni, legfeljebb a jövő generációnál jöhet számításba a kategorizálás elve. Tekintve hogy egyetlen törvénytnek sem lehet hátrányokat tartalmazó visszaható jellege, a kérdéses nyilatkozatok bekérése a munkakamarák helytelen törvényértelmezése folytán történetet meg. Az érdekelt festőiparosok megfelelő módon tiltakoznak a munkakamarák eljárása ellen.

BŐRIPAR

A cipőgyárak teljesen megölik a cipészipart

A cipész ipar helyzete napról-napra válságosabbra fordul. Ma már csak a legkritikább esetben jut a cipész új munkához, a legtöbb csak kisebb javításokból tengődve tartja fenn magát. Ugyanis a kész cipő, ha silányabb is minőségileg, szemre mutató s árban jóval olcsóbb, mint a csináltatott, mert a cipésziparos szinte a hozzávalót sem veheti meg azért az árért, amelyért a gyári cipőt árusítják.

A cipész-iparosoknak nem marad egyéb, mint a javítás, de ezen is csak egészen minimális a kereseti lehetőség. Ugyanis a nyersanyag árak olyan magasak, hogy szinte nem tudja azt a fogyasztó megfizetni s így az anyagdrágulás magát a cipészt érinti. Például vegyük alapul a talpalást. Egy pár férfi cipőhöz a talp beszerzési ára 80 lej, sarok 35 lej, hozzávaló (szeg stb) 5 lej segédnek munkadíj 40 lej. Vagyis a

cipész készkiadása egy pár férfi talp-sarok elkészítésénél 160 lej. Ehez az összeghez hozzá kell számítani a cipész hasznát is, mert a fennmaradó differenciából kell fedezze megélhetését és összes kiadásait s így kénytelen kérni a fenti munkáért 200 lejt.

A 200 lejt azonban csak kérni lehet, mert a közönség nagy része ezt az összeget nem tudja megadni s kontárokhoz fordul, akik iparrendély nélkül dolgozva nem fizetnek adót s a munkát 25 százalékkal olcsóbban vállalják fel. Sajnos a kontárok között iparral rendelkezők is akadnak, akik bár önálló mesterek, ár tekintetében a kontárokkal versenyeznek s ezáltal beláthatatlan károkat okoznak komolyabb kártársaiknak.

Ideje volna már, hogy a cipész-iparosok belássák a mai lehetetlen helyzetet s valami formában-félre téve a személyi gyűlöletüket, politikát s más egységbontó okokat, megtalálnák az utat a szakmai szervezkedés felé s az egység megteremtésén keresztül védnék meg szakmai érdekeiket is.

Bercian Traian
cipész-mester Cluj

Emelkednek a bőrarak

Bár még csak augusztus elején vagyunk, már most mutatkoznak a drágulás jelei készbőrökben. Különösen keményáruban, talpban észlelhető az emelkedés, azonban nem mentesültek az újabb drágulástól a többi bőrfajták sem, ugymint a zsiros-, vixos-, juhbőrök, hasszél stb. Jelenlegi irányárak a következők: Croupon I. 245, Croupon II. 240, Croupon special 260, Nyak 142, Hasszél 108, Hasszél branz 145, Sportnyak 238, Sporthasszél 200, Sportrind barna 60, Sportrind fekete 57 Lej. Disznótalpbélés netto 107 és 104 netto, homlok (pofa) netto 62 lej, szatmári zsirosbőr netto 250 lej, szandál-hasszél barna 38 lej.

Ujra alakul a faszeg-kartel

A faszeggyárak kartele legutóbb tel-bomlott, mivel a felek között a termelési kvóta felosztása tekintetében ellentétek merültek fel. A talpbőr-kartel megalakulása a faszeg-kartel újraalakítására impulzust adott és a tagok a karteltárgyalások levezetésére a București Banca de Controlt bízták meg.

Olvassa és terjessze

az »IPARI ÉLET«-et

INDUSTRIA BRUTĂRII

Congresul general al industriașilor brutari se va ține la Timișoara

Uniunea Generală a Industriașilor Brutari își va ține congresul din acest an la Timișoara. La acest congres vor participa delegații tuturor organizațiilor provinciale.

Congresul Industriașilor Brutari va ține timp de două zile și e foarte probabil că conducerea Uniunii va reuși să dobândească o reducere pe căile ferate pe seama meseriașilor participanți.

Lucrările de pregătire ale congresului sunt conduse de președintele Uniunii, dl. Alexandru Sechei, brutar din Timișoara. La congres, afară de diferitele doleanțe ale branșei se va discuta chestiunea prețurilor de vânzare ale pâinii. Aceasta pentru că brutarii au constatat ca prețurile înalte de azi au diminuat consumul, de aceea vor

acum să prelucreze un plan, pe baza căruia prețul pâinii să fie scăzut. Participanții congresului se vor adresa forurilor competente, cerând micșorarea unor taxe. Această diminuare nu ar însemna o pierdere pentru Fisc, dar ar folosi mult publicului, căci prețul pâinii poate fi scăzut numai astfel.

Brutarii sunt obligați să timbreze numai pâinea pusă în vânzare de dâșii

Secțiunea a III-a al Curții de Apel din Cluj a adus o hotărâre, în sensul căreia brutarii sunt obligați să aplice timbrul agricol numai pe pâinea pusă în vânzare de dâșii însă pâinile coapte pe seama particularilor sunt scutite de acest timbru.

SÜTŐIPAR

Temesváron tartják meg a sütőiparosok országos kongresszusát

A sütőiparosok országos szövetsége az idén Timișoarán tartja meg országos kongresszusát. A kongresszuson az ország minden részéből megjelennek az egyes vidéki tagozatok kiküldöttei.

A sütőiparosok kongresszusa két napig fog tartani s minden valószínűség szerint a vezetőségnek sikerül a résztvevők részére jelentős vasúti kedvezményt kivívni.

Az országos kongresszus előkészítésére a szövetség elnöke, Sechei Sándor kapott megbízást. A letárgyalásra váró szakmai sérelmeken kívül a kongresszus elé ke-

rül a kenyér eladási árának leszállítása is. Ugyanis a pékiparosok is belátták, hogy a mai magas kenyérrak mellett az eladás a minimálisra csökkent s ezért látják szükségesnek olyan javaslat kidolgozását, amely lehetővé tenné a pékek részére a kenyér olcsóbbá tételét. A kongresszus résztvevői memorandumban kérik majd az illetékeseket, egyes illetékek eltörlésére, amelyek végrehajthatók anélkül, hogy az államot anyagi károsodás érné sily módon sikerülne a kenyér olcsóbbá tétele is.

lamă. Ii rugăm pe toți aceia, cari ar dori să însere publicații în rubrica »Izvoare eficiente de aprovizionare«, ca până la ziua de 8 a fiecărei luni să trimită textul inserției la Administrația noastră. (Cluj, Str. Regina Maria Nr. 11.) Ii rugăm totodată pe toți abonații noștri să ne trimită cât mai urgent taxele restante de abonament, pentru ca să nu ne facă să întrerupem expedierea revistei pe adresa lor. Suntem convinși că abonații noștri vor înțelege, că această rugămintă a noastră e pe deplin justificată, deoarece trebuie să luptăm cu mari greutăți, deci nu ne îndoim că fiecare abonat al nostru ne va remite costul abonamentului său.

Administrația revistei
»VIAȚA INDUSTRIALĂ«

— PROCENTELE AGENȚILOR IMPOUSE CU TIMBRU DE AVIAȚIE. Controlorii, cari controlează aplicarea cantității legale de timbre de aviație, au constatat că mai multe întreprinderi n'au plătit timbrele de aviație după procentele agenților comerciali. Controlorii n'au dresat procese verbale, dar au obligat aceste întreprinderi să achite taxele timbrului de aviație dela ziua de 1 April 1936 până azi, căci în caz contrar vor fi amendajți. Controlorii sunt de părere că și agenții se consideră angajați și astfel după procentele lor se plătește taxă de timbru de aviație.

— TIMBRAREA CONTRACTELOR DE CONSIGNAȚIE. Legea referitoare la contractele de consignație în art. 27 prevede că pe aceste contracte se aplică timbru în valoare de 0.75% și încât contractul se încheie pentru un termen mai lung de un an, în valoare de 1.75%. Aceste taxe se vor constata nu după valoarea mărfurilor predate, ci după creditul de mărfuri care s'a stabilit prin contract.

SI DUPĂ SALARIUL DIN PRIMA SĂPTĂMÂNĂ DE BOALĂ SE PLĂTEȘTE IMPOZIT. În timpul primei săptămâni de boală a angajatului patronul trebuie să-i plătească salariul regulat. S'a pus chestiunea dacă această sumă se consideră salar regulat ori numai sumă de ajutor de boală, deci dacă poate fi impus ori ha cu impozit după venit. Comisia Centrală de Impozite a fixat ca principiu că aceasta sumă se consideră ca salariul regulat al angajatului bolnav, în consecință trebuie impus cu impozitul după venit.

INFORMAȚIUNI

IN ATENȚIA ABONAȚILOR ȘI CITITORILOR NOȘTRI. Incepând cu numărul de față revista noastră va cuprinde și o rubrică nouă având ca titlu: »Izvoare eficiente de aprovizionare«. În această rubrică vom publica în viitor adresa și denumirea diferitelor firme, în forma unor mici publicații aranjate după branșe și localități. Această inovație are două mari avantaje: în primul rând

e cu mult mai eficientă, dar în același timp, din punctul de vedere al reclamei, asigură aceleași avantaje ca și o reclamă mare plătită mai scump. Natural vom însere publicații de acestea numai pentru micii industriași și comercianți. Costul unei inserții va fi de 36 lei. Suntem convinși că toți micii industriași și comercianți vor căuta să beneficeze de această nouă posibilitate de rec-

SCUTIREA DE IMPOZITUL DUPĂ DOBÂNDĂ A SUMELOR DATORATE UNUI CREDITOR DIN STRĂINĂTATE. În ultimul număr al Monitorului Oficial a apărut un jurnal al Consiliului de Miniștrii referitor la impozitul după dobânzile datoriiilor față de un creditor din străinătate. Până acum situația era că numai pe baza unor motive serioase se putea cineva scuti de plata acestui impozit, dar acum toate creditele față de străinătate sunt scutite de impozit. Astfel dacă vre-o persoană fizică sau morală din străinătate deschide credit pe seama unui comerciant sau industriaș din România, numai dobânzile de peste 10% vor cădea sub impozitul după dobânzi. Aceste prevederi se referă atât la creditele de mărfuri, cât și la cele de bani. În prezent numai pe baza unei cereri speciale poate cineva beneficia de această scutire, în care se dovedește că firma românească a întrebuințat suma pentru investiții utile și folositoare.

CIRCULARA MINISTERULUI DE FINANȚE ÎN FAVOAREA MESE-RIAȘILOR. Ministerul de Finanțe a dat următoarea circulară organelor din subordine: »Conform rezoluției D-lui Secretar general de pe întimpinarea Uniunii Generale a Micilor Industriași și Meseriași Patroni de toate breslele din România Mare, avem onoarea a Vă aduce la cunoștință, că s'a dispus să veghiați să nu se facă meseriașilor impuneri exagerate, care ar avea de urmare grevări peste puțină de plată a acestora. Luați măsuri în consecință. Semnături.

NOUILE TAXE PENTRU COMBATEREA TUBERCULOZEI. Casa Asigurărilor Sociale din Cluj a primit decurând ordonanța referitoare la tratarea și la trimiterea în sanatorii a bolnavilor de tuberculoză. Numărul 162 al Monitorului Oficial publică regulamentul, care e o parte integrantă a legii sanitare din 1926. În sensul acestui regulament toți acei angajați, cari au un salariu săptămânal de sub 100 lei, plătesc săptămânal o taxă de 2, iar aceia, a căror salariu întrece suma de 100 lei plătesc o taxă de 4 lei săptămânal în favoarea bolnavilor de tuberculoză. Casa de Asigurări Sociale va vărsa această sumă Băncii Naționale în favoarea fondului pentru combaterea tuberculozei. Aceste sume vor fi apoi utilizate de către Casa de Asigurări în cooperare cu

Liga pentru combaterea tuberculozei. Acest fond va fi utilizat astfel: 20% vor fi folosite pentru construirea de sanatorii, maximum 20% pot consuma cheltuielile de administrare, pe când suma restantă se va utiliza pentru îndrumarea la sanatorii și spitale a tuturor bolnavilor de tuberculoză.

HORNARIII AU CÂȘTIGAT PROCESUL, PE CARE L'AU AVUT CU MUNICIPIUL SATU-MARE. Municipiul Satu-Mare a răpit hornarilor din oraș drepturile lor câștigate de zeci de ani. Municipiul a interzis hornarilor particulari de a mai mătura hornurile și a inaugurat un nou sistem de hornărit. Cauza a ajuns în fața Judecătoriei Administrative din Cluj, care i-a repus pe hornari în drepturile lor, pe motivul că Municipiul poate introduce noul sistem numai după moartea hornarilor, cari au drepturi câștigate, cari trebuiesc respectate.

SE VA STABILII O NOUĂ CHEIE DE VENIT PENTRU IMPUNERI. Ministerul de Finanțe a trimis o circulară tuturor administrațiilor financiare din țară, prin care dispune ca să se stabilească tablourile despre venitul contribuabililor, pe baza cărora s'au făcut impuneri din acest an. Pe baza datelor astfel dobândite, Ministerul va fixa o cheie de venituri pentru fiecare branșă, care cheie va servi de acum ca bază impuneriilor.

NOI DIFICULTĂȚI LA PRE-SCHIMBAREA BREVETELOR. După cum am anunțat deja Dl. Ministru Nistor a promis în fața unei delegații de meseriași din toată țara, că va numi o comisiune care să cerceteze amănunțit toate dificultățile ivite în calea aplicării noii legi a pregătirii profesionale și exercitarea meseriilor (legea meseriilor). Aceasta la data de 7 Iulie 1937. La data de 24 Iulie același Minister a expediat Camerelor de Muncă circulara No. 44798 din 5 Iulie 1937, în care se iau dispoziții contrare celor promise de Dl. Ministru, Uniunea Generală a Micilor Industriași a intervenit pentru a se respecta cuvântul dat de Dl. Ministru cerând revocarea acestei circulare și finerea lucrărilor în suspensie până la deplina clarificare.

FIERARII DIN TÂRGU-MUREȘ ȘI CASA DE ASIGURĂRI. Fierarii din Târgu-Mureș vor să intervină prin intermediul Asociației Generale a Micilor Industriași împotriva ace-

lei decizii a Casei de Asigurări de acolo, în sensul căreia patronii fierari rolează în categoria V-a. Având în vedere însă că patronii fierari nu-și pot profesa meseria singuri, ci au nevoie absolută de ucenici; sau calfe, fierarii cer ca în viitor să nu mai roleze în categoria a V-a, ci în a II-a.

PRIMA PATROANĂ - BRUTAR DIN UNGARIA. În ziua de 28 Iulie autoritățile industriale din orașul Sopron (Ungaria) au eliberat un brevet de industrie pe numele Amaliei Leyrer, care astfel a devenit prima patroană-brutar din Ungaria. Amalia Leyrer se trage dintr'o familie veche de meseriași brutari. Acum însă în familie nemai fiind nici un bărbat, Amalia Leyrer a învâțat brutăritul și dânsa va conduce în viitor atelierul moștenit dela părinții ei.

CHIAR ȘI ANGAJAȚII FĂRĂ SALAR SUNT MEMBRII AI CASEI CERCUALE. Pe baza unei decizii a Judecătoriei, care funcționează lângă Centrala Casei de Asigurări (chiar și acei angajați comerciali și industriali, cari nu primesc salarii dela firme, trebuie să se înscrie la Casa de Asigurări și să plătească cotizații. Angajații de acest fel intră în categoria I-a membrilor Caselor de Asigurări.

POȘTA REDACȚIEI

A. O. CLUJ. Nu am putut publica articolul Dvs. Publicăm articole cu continuare numai dacă primim articolul întreg.

M. A. CLUJ. Am așteptat articolul Dv. până la apariție. Vă rugăm ca în viitor să ne trimiteți articolele până la ziua de 5 a fiecărei luni.

L. S. BAIJA-MARE. Amenda e de 2000 lei. Sunt însă cazuri, când Tribunalul, luând în considerare circumstanțele atenuante, poate micșora amenda. Încercați să faceți apel.

B. S. CLUJ. Înaintați o cerere, poate veți fi scutiți de achitare.

C. P. GILĂU. Cererea de vindicare a unor obiecte sechestrate se înaintează în termen de 15 zile dela sechestrare. În acest caz procesul se suspendă până la dezbateri.

*Cereții numai ciorapii demătase
și lingeriile de mătase*

G. B. L.

e l e g a n t e și d u r a b i l e

Se pot primi în toate magazinele

H I R L E T

— **ELŐFIZETŐINK ÉS OLVASÓINK FIGYELMÉBE.** Harmadik számunk utrabocsájtásával újszerű hirdetési rovatot nyitottunk. A rovat címe: „Olcsó beszerzési források“. Ebben a rovatban kis kockahirdetés formájában, városonként és szakmánként csoportosítva közöljük az egyes cégek és műhelyek neveit és címeit. Ezen útjaitnak kettős előnye van: az egyik, hogy olcsó, a másik pedig, hogy reklám szempontjából ugyanazt az eredményt biztosítja, mint a drága pénzen megfizetett hirdetések. Természetesen ezeket a kis hirdetéseket a rovatban csakis a kisiparosoknak és a kimondott kiskereskedőknek bocsájítjuk rendelkezésére, kockánként 36 lejes egységár mellett. Hisszük és reméljük, hogy ezen olcsó hirdetési lehetőséget mindenki igyekszik kihasználni és igénybe venni. Az „Olcsó beszerzési források“ rovat részére szánt hirdetéseket, kérjük minden hónapban legkésőbb 8-ig kiadóhivatalunkhoz, (Cluj, Str. Reg. Maria 11) eljuttatni. Ugyanezen a helyen szólunk előfizetőinkhez és olvasóinkhoz is, midőn felkérjük őket, hogy szíveskedjenek előfizetési díjaikat címünkre beküldeni, nehogy emiatt a lap további küldése fennakadást szenvedjen. Bizunk benne, hogy olvasóink ismerve a mai nehéz gazdasági viszonyokat, megértik ezen utóbbi kérésünk szükségességét, anélkül, hogy ezt különösebb indokokkal támasztanánk alá, s az első negyed év elteltével mindenki rendezni fogja hátralékos előfizetését. Az „Ipari Élet“ kiadóhivatala.

— **MENNYI AZ ÚJ TÜDŐBETEG ILLETÉK?** A társadalombiztosító pénztárhoz megérkezett a társadalombiztosító tüdőbeteg tagjainak gyógykezeléséről és szanatóriumba való utalásáról szóló rendelkezés. A Hivatalos Lap 162. száma részletesen közli a végrehajtási utasítást, amely kiegészítő része az 1926. évi egészségügyi törvénynek. Eszerint mindazok az alkalmazottak, akiknek napi bére nem haladja meg a 100 lej, heti 2, míg azok, akiknek napi bére 100 lejen felül van, heti 4 lej tüdőbeteg illetéket fizetnek. Hasonló arányban kötelesek illetéket fizetni a kisiparosok is jövedelmüknek megfelelően. A társadalombiztosító pénztár az így befolyt összegeket a Nemzeti Bankhoz fizeti le a tüdőbeteg alap javára. Ezt az alapot a társadalombiztosító a tuberkulózis elleni ligával egyetértésben használja fel. Az így befolyt összegek 20 százalékát szanatóriumok építésére fordítják; 20 százalékot tehet ki legfeljebb az ügykezelés és a felszerelési cikkek költsége, míg a fennmaradó összegből szanatóriumokba utalják díjmentesen mindazokat a biztosítottakat, akikről a társadalombiztosító orvosa állapítja meg, hogy tüdőbeteg és szanatóriumi kezelésre szorulnak.

— **ÁLTALÁNOS JÖVEDELMI KULCSOT AKARNAK MEGÁLLAPITANI AZ ADÓKIVETÉSNÉL.** A pénzügyminiszter körrendeletet intézett a pénzügyigazgatóságokhoz és elrendelte, hogy augusztus 15-ig állítsák össze az adókvetések alapján szakmák szerint a jövedelmi kulcsot,

amelyeknek alapján az ideai adókvetés megtörtént. Az összesített adatok nyomán a pénzügyminisztérium egy általános jövedelmi kulcsot állapít meg szakmák szerint és a jövőben ez fog szolgálni az adókvetés alapjául.

— **PERT NYERTEK A KÉMÉNYSEPRŐK SZATMÁR VÁROSÁVAL SZEMBEN.** Szatmár város, mint ismeretes megfosztotta a kéményseprőket évtizedes jogaitól és házikezelésbe vette a kéményseprést. Az ügy fellebbezés következtében a kolozsvári közigazgatási bíróság elé került. A közigazgatási bíróság a kéményseprőket visszahelyezte jogaikba azzal az indokolással, hogy a város csak a régi mesterek halála után vehette volna házikezelésbe a kéményseprést.

— **ÚJ RENDELKEZÉSEK A SZÁMLÁK REPÜLŐBÉLYEGILLETÉKÉRŐL.** A Nemzeti Aviatikai Alap pénztára megváltoztatta a számlák bélyegzésére vonatkozó rendelkezéseit. Az új rendelkezések szerint ezer lej értékig, vagy ezer lejig terjedő töredék esetén 2 lejes aviatikai bélyeggel bélyegzendők a számlák. A 100 lejen felül levő összegek egész ezreknek tekintendők és 2 lejjel illetékezendők a töredékek. Így például az 1100 lej értékű számlára, vagy az 1600 lej értékű számlára 4 lej, a 2100 lej, vagy 2600 lej értékű számlára pedig 6 lej repülőbélyeg alkalmazandó. A fenti határozat augusztus 5-én megjelent a Hivatalos Lapban és attól az időponttól kezdődőleg lépett életbe.

— **AZ ÜGYNÖKÖK SZÁZALÉKAI UTÁN IS LEROVANDÓ A REPÜLŐBÉLYEG.** A repülőbélyeg ellenőrzésével megbízott ellenőrök, több nagyvállalatnál megállapították, hogy az ügynöki százalékok kifizetése után a cég nem róta le a repülőbélyegeket. Ezekben az esetekben az ellenőrök nem vettek fel kihágási jegyzőkönyveket, de kötelezték a cégeket, hogy a repülőbélyeg illetéket ügynökeik után 1936 április elsejéig visszamenőleg fizessék ki, mert ellenkező esetben büntetésben részesülnek. Az ellenőrök ugyanis arra az álláspontra helyezkedtek, hogy az ügynökök is alkalmazottaknak tekintendők s így százalékos jövedelmük után a cég tartozik repülőbélyeget fizetni.

A nyaralásuk megakadályozta abban hogy sorsjegyet vegyenek?
Nem vesztettek azért semmit, mert

250 lejért

ujra megkezdheti szerencsés játékát.
Forduljanak bizalommal a

COLECTURA OFICIALA = hoz

Cluj, Strada Regina Maria 46

Strasser József

kalapos

Gheorgheni—Gyergyószentmiklós

— A BIZOMÁNYI SZERZŐDÉSEK BÉLYEGZÉSE. A bizományi szerződésekről szóló törvény 27. szakasza úgy intézkedik, hogy a bizományi szerződések 0.75 százalékos, vagy amennyiben a szerződés egy évnél hosszabb időre szól 1.75 százalékos illetéke a felek által meghatározott áruhitel után állapítandó meg, s nem a bizományi szerződés érvényességén belül átadott áruk értéke után.

— RENDELETILEG ORVOSOLJÁK A KISIPAROSOK ADÓSÉRELMÉIT. A pénzügyminisztérium az ország összes pénzügyi hatóságaihoz rendeletet küldött, amelyben felhívja közegei figyelmét, hogy a kisiparosok adóztatásánál mindenkor figyelembe kell venni azok teherbíró képességét is és vigyázni kell arra, hogy a kisiparosokat ne-hogy erejükön felül adózzák meg.

— A FIZETÉSNEKÜLI IPARI ES KERESKEDELMI ALKALMAZOTTAK IS BETEGSEGÉLYZŐI BEJELENTÉS ALÁ ESNEK. A Központi Betegsegélyző Pénztár mellett működő fellebbezési bizottság döntése szerint a fizetésnélküli ipari és kereskedelmi alkalmazottakat is be kell jelenteni a betegsegélyzőbe, ahol az első díjfizetési osztályba sorolják őket.

— UJABB NEHÉZSÉGEK AZ IPARENGEDÉLYEK BECSERÉLÉSE KÖRÜL. Amint már egy alkalommal említettük, Nistor miniszter egy kisiparos küldöttségének megígérte, hogy bizottságot fog ki-nevezni, mely hivatva lesz kisiparosok sérelmeit tanulmányozni s azokat a nehézségeket elhárítani, amelyeket az új ipartörvény alkalmazása róna a kisiparosságra. Ez 1937. július 7-én történt. Julius 27-én viszont a minisztérium egy rendeletet adott ki (44798 szám alatt), mely éppen ellenkező rendelkezéseket tartalmaz. A Kisiparosok Országos Szövetsége közbenjárt, hogy a miniszter ígérete értelmében vonja vissza a kiadott rendeletet és az egész kérdést a teljes tisztázásig tartása függőben.

— A TÁRGU-MUREȘI KOVÁCSOK ÉS A BETEGSEGÉLYZŐ. A târgu-mureși kovácsok a kisiparosok országos szövetségén keresztül készülnek intervenálni az ottani betegsegélyző pénztár ellen, hogy a kovácsmestereket V-ik osztályu tagoknak minősítse. A kovács mesterek ugyanis szakmájukat nem képesek egyedül folytatni, mert a kovácsoláshoz legalább két ember szükséges s így szükségszerűen

tartanak műhelyeikben alkalmazottakat. Ezen a címen tiltakoznak a helyi betegsegélyző pénztár minősítése ellen és az egyesületen keresztül kérik annak elintézését, hogy a kovácsmestereket az V-ik osztály helyett a II-ik osztályba helyezzeék.

— ADÓ ALÁ ESIK AZ ALKALMAZOTTAKNAK FOLYÓSÍTOTT ELSŐ HETI BETEGSEGÉLYZŐ. Az alkalmazott betegsegének első hete alatt a munkaadó tartozik javadalmazását folyósítani. Felmerült az a kérdés, hogy ez fizetésnek tekintendő-e és jár-e ez után adó. A központi adóügyi bizottság megállapította, hogy ezt a hozzájárulást minden körülmények között fizetésnek kell tekinteni és ezen az alapon megadóztatni a munkásbiztosítás egységesítéséről szóló törvény értelmében, mely kifejezetten fizetésnek minősíti.

— A KÜLFÖLDI HITELEZŐVEL SZEMBENI TARTOZÁS TŐKEKAMAT-ADÓ MENTESSÉGE. A Monitorul Oficial legutóbbi számában rendkívül fontos minisztertanácsi napló jelent meg, amely a külföldi hitelezőkkel szemben fennállott tartozás tőkekamat-adójára vonatkozik. Eddig az volt a szabály, hogy pénzügyminiszteri rendelettel különös indok alapján engedték el az ilyen tőkekamat-adó fizetését, míg a mostani intézkedés általános jellegű. Eszerint, ha egy romániai iparosnak, vagy kereskedőnek valamely külföldi fizikai, vagy jogi személy az idegen állam valutájában hitelt nyit, úgy csak a 10 százalékos meghaladó kamat esik adó alá. A rendelkezés egyformán vonatkozik készpénz és áruhitelre, sőt még arra az esetre is, ha a kölcsön visszatérítésére kötelező jogerős bírói határozatban kamatot is feltüntetnek. Az ilyen hitelek csak 15 évig élveznek tőkekamat-adó mentességet és a mostani kedvezményt csak azok élvezik, akik azt külön kérik és egyben bizonyítják, szabályosan vezetett könyvből vett kivonattal, a kölcsön fennállását, valamint azt, hogy a külföldi kölcsönt a belföldön hasznos beruházásra fordították.

Redacția noastră din Tg.-Mureș:
Târgu-Mureș-i szerkesztőségünk.

Baumgarten Géza
Tg.-Mureș, Strada Călărașilor 19.

MICA PUBLICITATE A PRÓHIRDETÉSEK

IN ATENȚIA INDUSTRIAȘILOR DE METALURGIE. Caut un asociat pentru comercializarea și eventual pentru patentarea unei invenții indispensabile în industria de pantofărie. A se adresa la Administrația «Vieții Industriale».

FEMIPAROSOK FIGYELMÉBE! A cipésziparban nélkülözhetetlen találmányom forgalombahozatalához és esetleges szabadalmaztatásához társat keresek. Érdeklődők irjanak az «Ipari Elet» kiadóhivatalának «Elmés» jellegére.

**Surse
eficace de aprovizionare:
Olcso beszerzési források**

Kindl cukrászdában

10 drb. tézta kivitelre csak 15 Lei.
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 3.

Használt ruhákat veszünk és eladunk

ROTH

P. Unirii No. 5.

Pălăriile cele mai frumoase la

„Fehér“

féle kalap a legszebb, legdivatosabb
Cluj, Strada Memorandului No. 21.

Casa Orologelor

CLUJ, PIAȚA M. VITEAZUL 11

E. J. PALL

Materiale electrice și piese de radio
CLUJ, Piața Carolina 2.

Selegean & Co.

Cluj, Strada Regina Maria No. 44.

Magazin de biciclete, motocicletă, mașini de cusut
mașini de scris. Cele mai
renumite mărci Germane
Vinde și în rate.

Naptarak

megrendelhetők az 1938-ik évre az
„Orient“ naptárkiadó vállalatnál
Cluj, Str. Iuliu Maniu 8.

Ioan Cosma

Fabricant de funii sfori și cânepă
Cluj, Mărășești 60

SCHERG

megint a legujabb, legszebb, legjobb őszi és téli különlegességeket hozza férfiöltöny, felöltők, télikabátok, valamint női kabátok és ruhaszövetekben. Plaidek, takarók.

GYÁRI LERAKAT:

C L U J

PIAȚA UNIRII 22.

Colegi hornari!

Cu începere dela 1. Octomvrie 1937 am retras domnului Schreiber Ludovic tipograf din Hida toate încredințările. Tot cu data aceasta am încredințat Administrația revistei Viața Industrială cu editarea ziarului „Hornarul” și a tuturor imprimatelor necesare pentru exercitarea profesiunii noastre. Toate comenzile de imprimate se vor trimite pe adresa Administrației „Viața Industrială” Cluj, str. Iuliu Maniu No. 8. Vă aducem la cunoștință că prin încredințarea noastră numita administrația a început editarea **calendarului hornarilor** în trei culori. Zilele aceste se vor trimite exemplarele de probă. *Comitetul*

Kartársak!

1937 október 1-ével Schreiber hidai nyomdatulajdonostól mindenféle megbízatást visszavontunk. Lapunkkal egyidejűleg az összes kéményseprő-mestereknek szükséges nyomtatványok elkészítésével az „Ipari Élet” kiadóhivatalát bíztuk meg.

Kérjük kartársainkat, hogy a jövőben bármilyen nyomtatvány szükségletét az alanti címtől rendeljék meg. Most készül az általunk is jóváhagyott gyönyörű 3 színű **naptár az 1938-as évre**, megnagyított formában, melyet a legközelebbi napokban fog a kiadóhivatal szétküldeni.

A vezetőség

Tipografia și Intreprindere de calendare

Könyvnyomda és naptárkiadó vállalat

Unde vom livra preciz și urgent orice comandă

„ORIENT”
CLUJ, STR. IULIU MANIU 8.

Hol minden rendelését gyorsan és pontosan esz-közölni fogjuk.

Surse eficiente de aprovizionare — Olcsó beszerzési források

Ascensoare, macarale iluminațiuni
Neon, pompe electrice la firma

INGINER
V. MARCO

CLUJ, CAL. REG. FERDINAND 43.

Ioan Cosma

Fabricant de funii, sfori și de câneță
Cluj, Mărășești 60

Kudor Pavel

Tâmplar de mobile
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 89.

Kindl cukrászdában

10 drb. tésza kivitelre csak 15 Lei.
Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 3.

Rame artistice eficiente și frumoase la

„ROMEO“

Legszebbrámák kaphatók
Cluj, Str. Reg. Maria 14. (în curte)

L. SZOHER

Atelier de piele și articole de sport
Bőrárúk és bőrcikkek készítése

Cluj, Strada Cernăuți 20.

NAPTÁRAK
MINDENFÉLE NAGYSÁGBAN AZ

ORIENT

NYOMDÁBAN
CLUJ, STRADA IULIU MANIU 8.

„Electrovox“

Cluj, Strada Regina Maria 3.

A legújabb típusú rádiók és csillárok
részletfizetésre is kaphatók, ugyszintén
villany és vízvezeték szerelés a
legpontosabban eszközölhető.

Ernst Dozsnek

ceasornic - órás
Részletfizetésre is
a legjobb karkötő
órákat adok,

Cluj, Regele Ferdinand 122.

Egyenruhák, egyensapkák
minden iskola részére

Ábrahám M.

Cluj, Strada Regina Maria No. 9.

Frații Barabás

Magazin de mode ptr. Dame și Domni
Tricotage și mărunțișuri
Cluj, Regele Ferdinand No. 12.

Carol Kubanik Károly
croitor pentru Domni — Férfi szabó

Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 3

CENTRALA

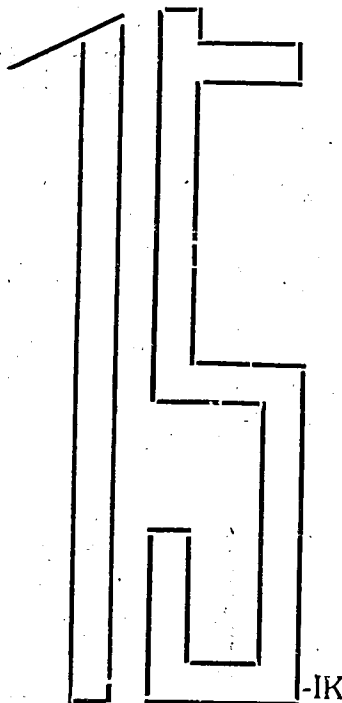
PALĂRIER-KALAPOS

Mindenféle kalap átala-
kítást olcsóan vállalok.
CLUJ REGELE FERDINAND No. 25
intrare-bejárát prin Str. Xenopol

LOTERIA DE STAT

Megkezdődött a

Gondoljanak a számos 6. mil-
liós és egy milliós nyere-
ményre, amelyeket Erdélyben
osztottak szét az október hó
15-iki nagy és végső huzás
alkalmával.

SORSJÁTEK

Vásárolják meg azonnal a sorsjegyet, mely szerencsét
hozhat Önöknek 200 leiel egy milliót nyerhet.